

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 53. — ŠTEV. 53.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 5, 1929. — TOREK, 5. MARCA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII

Hoover—31. predsednik Združenih držav.

PROHIBICIJO JE TREBA IZVESTI IN ZAJAMČITI MIR VSEMU SVETU

Cerimonije je motilo deževno vreme. — Novega predsednika je zaprisegel načelnik najvišjega sodišča, bivši predsednik Taft. — Prisegel je na biblijo. — Vsak posamezni državljani je odgovoren za izvedbo prohibicijske postave.

WASHINGTON, D. C., 4. marca. — Tekom velikih cerimonij, katere je pa nekoliko motilo deževno vreme, je bil Herbert Hoover inavguriran predsednikom Združenih držav.

Na odru je stal poleg njega dosedanji predsednik Calvin Coolidge, zaprisegel ga je pa načelnik najvišjega sodišča, bivši predsednik Taft.

Običajno se prisega na ustavo, toda ker je Hoover kveker, je prisegel na biblijo.

V Washington je prihitelo na tisoče in tisoče ljudi iz vseh delov Združenih držav.

V svojem govoru se je zavzel za preiskavo in izvedbo zveznih postav s posebnim ozirom na prohibicijske postave.

Obljubil je, da bo imenoval posebno komisijo, ki bo preiskala razmere v deželi ter na podlagi priporočil te komisije ukrenil, kar bo najboljše za strogo izvajanje prohibicije.

Poudaril je, da je dolžnost vsakega državljanja skrbeti, da bo ohranjen mir sveta, da se Združene države pod nobenim pogojem ne bodo vmeševale v notranje zadeve druge države in se ne bodo pridružile Ligi narodov. Zagovarjal je pa pristop k svetovnemu razsodišču.

Z latinsko Ameriko morajo Združene države vzdržati prijateljske odnose.

V kratkem času bo sklical kongres k posebnemu zasedanju. Pri tej priliki se bodo zastopniki naroda bavili s pomočjo za farmarje in z omejeno tarifno revizijo.

ISKANJE BLAZNEGA MORILCA

Bandit, ki je "jezen na policijo", je ubil enega ter pretil drugim. — Ukradel je avto ter zbežal.

Newyorška policija išče nekoga oboroženega moža, ki je očitno obseden od želje, da mori policiste in ki je ušel iz Irvington-on-the-Hudson, potem ko je hladnokrvno umoril nekoga policista na motornem kolesu.

Limuzino, katero je ukradel morilec za svoj beg, so našli zgodaj na Woodlawn Road, v bližini Jerome Ave. v Bronxu. V avtomobilu je bil moder sweater, kapica in 25 revolverjskih patronov po 0.38 kalibra. Kara je bila vsa blatna in levi zadnji fender ter sprednja desna luč sta bila strta.

Policijci začeli iz Irvingtona in okrajni pravdnik iz Westchester okraja, sta prihitela v New York, da inšpicirata karo, posebno pa možne odtise prstov.

Begunec se opisuje kot majhnega moža, srednje starosti, nosečega sivkaste brke ter obnošeno sivo obleko.

Ko so ga zadnjikrat videli, je rekel, da je namenjen v Boston, kjer so ves čas strogo pazili nanj.

Pozno v nedeljo popoldne je prišel ta mož k motornemu policistu, Georgeu Duganu in ga je ustrelil.

Morilec je letel preko več posestev ter prišel končno na Russell Hopkins posestvo, koje je kupil pred kratkim neki Spratt, bankir iz New Yorka.

Spratt je govoril s superintendentom Kellyjem. Njegova žena je bila poleg v kavi s šoferjem Williamson. Njih hčerka, Constance, se je kepala v bližini.

Nikake kretnje ali pa vas hom ubil! — je posvaril streljač. — Ravno kar sem ubil par policistov.

Spratt je prosil moža, naj ne preplaši njegove žene ter mu izroči svojo denarnico.

Bandit pa je ukazal vsem oditi iz avtomobila, nakar je skočil sam ter ukazal šoferju, naj odpelje naprej.

Do sedaj še niso našli moža, kateremu se je očitno zmedlo v glavi.

Utonil v kopalni bani.

Henry Schost, star trideset let, se je včeraj utopil v kopalni bani v svojem stanovanju nekje na Tretji Avenue v New Yorku.

Kralj postaja močnejši.

BOGNOR, Anglija, 3. marca. V prvem zdravniškem bulletinu po več dnevih sta izjavila oba zdravnika, da kralj ugodno napreduje, da je pridobil na teži in da je močnejši.

Kralj je dal prevesti iz Londona svoj najbolj priljubljeni gramofon ter preživi vsaki dan po več ur s tem, da ga posluša. Stroj je električno kontroliran.

IRON IN COAL POLICIJI SE BAJE BLIŽA KONEC

Ostuden umor bo imel najbrž za posledico konec Iron and Coal policije. — Coronerjeva porota je dognala, da je bil premogar-farmer počasi trpičen do smrti.

PITTSBURGH, Pa., 4. marca. — Ko je coronerjeva porota pretekli teden pridržala poročnika Walter Lysterja ter policista Watta in Slapikasa za veleporoto je bil storjen prvi dejanski korak v več kot tri in šestdesetih letih, da se odpravi notorični sistem "coal and iron" policije v Pennsylvaniji.

Ti trije možje, Lyster, Watt in Slapikas so bili coal and iron policisti, uslužbeni od Pittsburgh Coal Company, največje proizvajalke bituminoznega ali mehkega premoga na svetu. Kot taki so dne 10. februarja tako pretepli John Barcoskega farmerja-premogarja iz Tyre, da je umrl naslednjega dne v Sewickley Valley bolnici.

Več kot šestdeset let so dolžili coal and iron policijo v tem okraju neštivilnih zločinov, od pretepa in napada pa do odvajanja in umora. Le ob maloštevilnih prilikah pa so bile izrečene obsodbe, kajti vsi taki zločini so bili ponavadi kaznovani le z majhnimi globami.

Tekom zadnje premogarske stavke v poljih mehkega premoga pa se je coal and iron policija pogosto obdolžila zločinov proti stavkarjem, njih ženam, hčerkam ter somišljenikom. Nadzorstvo pennsylvanske državne policije v stavkarskih ozemljih pa je preprečilo bedaste okrutosti preteklih let od strani coal and iron policije, uslužbene od premogarskih družb. Državni orožniki, ki so bili na istem slabem glasu kot coal and iron policija, so tekom zadnje stavke gledali na to, da so ostali policisti kompanij na lastni delodajalcev ter niso nadlegovali stavkarjev ali drugih oseb na cestah in drugi državni lastnini.

Dosti pričevanja je bilo pri glede brutalnega uboja Barcoskega. Različne povesti so krožile, a najbolj dramatične so bile sporocene pri postavljenem zaslišanju pred coronerjem McGregorjem.

John Higgins, ki je bil aretiran ob istem času kot Barcoski, in je bil pobit od nezvesti s kopitom puške, je ugotovil, da so uporabili blackjack in "poker" in da so farmerja-premogarja "neusmiljeno osuvali. Obdolžil je Lysterja in Watta.

Postava, na temelju katere je bila oživetvorjena coal and iron policija, je bila sprejeta od zakonodajne v Pennsylvaniji 27. februarja leta 1865 ter je dajala železniškim kampanijam pravico, da uslužbijo policijske sile. Pozneje je bila ta postava amendirana na tak način, da je vključevala premogarske, železne in jelektrarske kompanije ter gotove druge razrede korporacij.

Postava je bila v veljavi od onega časa in coal and iron policija je služila tako v bituminoznih kot antracitnih premogarskih pokrajinah od takrat naprej.

Foch boljši.

PARIZ, Francija, 4. marca. — Maršal Ferdinand Foch je bil boljši danes kot kdaj v zadnjem tednu, so izjavili njegovi zdravniki. Maršal je preživel dobro noč.

EKSPLOZIJA PRI SOFIJI

Pri eksploziji v arzenalu je bilo usmrčenih trideset delavcev. — Materijalna škoda je ogromna.

SOFIJA, Bolgarsko, 4. marca. Pri strašni eksploziji v sofijskem arzenalu je bilo usmrčenih trideset delavcev.

Materijalna škoda je ogromna. Dosegaj so spravili izpod razvalin osemnajst trupel.

SOFIJA, Bolgarsko, 4. marca. Eksplozija v vojaškem arzenalu je povzročila požar. Delavci, ki so se nahajali v onem oddelku, so bili zadušeni, predno so prišli reševalci do njih. Po mestu se širijo govorice, da je nekdo bombo namenoma eksplodiral.

LONDON, Anglija, 4. marca. V vojaškem arzenalu pri Woolwichu je nastala eksplozija, ki je zahtevala več človeških žrtev. Po eksploziji je izbruhnil požar, ki je ogrozil vso okolico.

Tovarna, ki je bila pogrnjena v zrak, je ena največjih tovarn za izdelovanje vojnega materiala na svetu. Arzenal se nahaja devet milj izven mesta ob Temzi.

Princ padel iz avtomobila.

PARIZ, Francija, 4. marca. — Grški princ Peter je ostal danes nepoškodovan, ko je bil njegov avtomobil zdroljen v koliziji. Princ je star dvajset let ter je najstarejši sin prince Jurija, najstarejšega strica prejšnjega grškega kralja, Jurija II.

Prva definitivna ponudba Nemčije.

PARIZ, Nemčija, 4. marca. — Izvedenci, ki skušajo razvozlati problem nemških vojnih dolgov, so obnovili danes plenarna zasedanja z nemško ponudbo glede nemških letnih plačil.

Letno ponudbo tisoč milijonov zlatih mark ali \$230,000,000, je stavil Hjalmar Schacht, načelnik nemške delegacije, kot se je glasilo iz francoskih virov. Smatra se za nevrjetno, da bi zavezniki sprejeli to nemško ponudbo.

Rojstva v Angliji.

LONDON, Anglija, 4. marca. V preteklem letu se je zaznamovalo povečanje rojstne lestvice v Angliji in Walesu. Otroška umrljivost je padla od rekorda 65 slučajev na 10,000 prebivalcev.

NOBILE KRIV POLARNE NESREČE

Italijanski sodniki so ga obdolžili slabega manevriranja in za to, da je bil prvi rešen. — Klavern junak v očeh lastnih rojakov.

RIM, Italija, 4. marca. — General Umberto Nobile, tragična centralna postava ene največjih arktičnih nesreč v zgodovini, je stal danes, obdolžen vse odgovornosti za polom polarne vodilne ladje "Italia", ki je zahteval življenja osmih članov posadke ter devetih reševalcev.

Komitej, ki je preiskoval nesrečo, je podal včeraj svoj izvid. Kritiziral dejanja Nobila, kot poveljnika fašistovske ekspedicijske na Severni tečaj, a popolnoma razbremenil in pohvalil kapitana, Filipa Zappija in kapitana Alberta Mariana, dva člana posadke "Italia", ki sta igrala odlični vloge v arktični drami, posebno radi poskusov, da dospeta na kopno s profesorjem Malmgrenom, ki je umrl predno je bila skupina rešena.

Soglasen sklep uradne komisije je pripisoval izgubo zračne ladje "napačnemu manevriranju, v sled kompozicije in razdelitve posadke". Odgovorno za napačno manevriranje pa se je pripisalo poveljniku.

Nobile je bil tudi kritiziran, ker je dovolil, da so prvega rešili s plavajočega leda ko je "Italia" treščila ob tla potem, ko se je vrnala s tečaja.

Dež in mrzlejšje.

Dež so za terek napovedovali v vremenskem uradu.

Več kot 30,000 avtomobilov je šlo v nedeljo skozi Holland predor. Več kot 100,000 ljudi je bilo na boardwalku Coney Islanda in po drugih izletiščih.

Za \$100,000 lesa zgorelo

STAMFORD, Conn., 4. marca. Požar, ki se je pričel v sušilnem prostoru neke tukajšnje tvrdke, je povzročil škodo \$100,000.

Napad na angleške športe.

DUBLIN, Irska, 4. marca. — Vodstvo Galway County je sprejelo resolucijo, vsled katere ne bo dana nobena njena nagrada šoli, v kateri se igra anagleske igre. Vodstvo je izjavilo, da so angleške igre zbirališče skupin za angleški "imperijalizem".

Marconi in Vatikan.

RIM, Italija, 4. marca. — Guglielmo Marconi, predsednik Marconi Co., je stavil ponudbo, da zgradi zelo močno brezžično brzojavno postajo v bodočem vatiškem mestu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA

"GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

CALLES BO SKUŠAL ZATRETI REVOLUCIJO V MEHIKI

Calles je bil poklican nazaj, da zatreti revolucijo. Vstaji v Sonori in Vera Cruzu so se utrdili v svojih pozicijah. — Carinska hiša zaplenjena. Več držav se bo mogoče pridružilo vstaji. — Morrow in Lindbergh sta se vrnila v glavno mesto.

Mehiška republika je poklicala svojega prejšnjega predsednika Plutarca Elias Callesa na mesto vojnega ministra, ko je započela z odločno kampanjo, da zatreti skrbno zasnovano vstajo, ki je izbruhnila v dveh, na široko ločenih pokrajinah.

Calles, veteranski vojaški voditelj ter močni mož republike, dokler ni odstopil od predsedništva zadnjega decembra, stoji pred očitnim močnim vojaškim vstajskim gibanjem v Vera Cruzu, na skrajni južni obali ter v Sonori, ob severozapadni meji.

Vstaji, pod vodstvom generala Francisca Manza in guvernerja Fausta Topete iz Sonore, trdijo, da simpatizira najmanj deset nadaljnjih držav ob zapadni obali z vstajo.

Vojaška cenzura je bila uvedena v Mexico City in Vera Cruzu, ki se nahaja v rokah Jesus M. Aguirre, načelnika vojaških operacij, ki se je upril ter postal Jalape, Orizaba in Cordoba. Jalapa je glavno mesto države.

General Manuel Aguirre, nastopajoč za Manza ter Topete, se je polastil Nogalesa, in zavzel carinsko hišo ter podružnico Narodne banke. Manzo bo najbrž še danes dospel v Nogales z 10,000 možmi.

Amer. poslanik, Dwight Morrow in njegova družina, spremljana od polkovnika Ch. Lindbergha, se bo vrnil v glavno mesto iz Cuernavaca, kjer je preživel konec tedna. Poslanik se je prvotno nameraval vrniti šele po jutrnjem.

Vaško poročilo znači, da je bilo subverzivno gibanje vprizorjeno z največjo skrbjo, da izbruhne ob času, ko bo veliko število držav spravljeno v prekušeno gibanje.

Predsednik Pores Gill je dal v daljšem ugotovilu, izdanem v glavnem mestu, izraza svojemu zapanju v javno mnenje, da bo podpiralo vlado.

Governor Aaron Saenz iz Nuevo Leon in tri in dvajset vojaških

voditeljev v dva in dvajsetih državah, je obvestilo predsednika o svoji lojalnosti, soglasno s sporočili iz glavnega mesta.

Predsednik je naprtil revolucijo voditeljem, ki so skušali postaviti političnega kandidata na predsedniško mesto z vojaško silo.

Glavno mesto Mehike je bilo na nogah celo noč in najbolj mrzlična aktivnost je vladala v Chapultepec gradu, kjer je predsednik včeraj sklical svoj kabinet.

LIGA IN MANJŠINE

Nemčija bo baje predstavljala stvar narodnostnih manjšin, ki znašajo baje v Evropi dvajset milijonov ljudi.

ŽENEVA, Švica, 4. marca. — Svet Lige narodov se je sestel danes tukaj k svojemu rednemu zasedanju, in Nemčija bo baje predstavljala stvar evropskih narodnostnih manjšin.

M. Scialoja iz Italije, je predsedoval zborovanju. — 54. izza časa, ko je bila Liga ustanovljena — in temu zasedanju se je pripisovalo izvanredno važnost, ker se tiče minoritetno vprašanje nekako dvajsetih milijonov ljudi v Evropi.

Nemčija bo dvignila celo vprašanje liginih jamstev glede pravic manjšinskih prebivalcev, s čemur se bo otvorilo novo poglavje v delu Lige narodov.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslaviji				v Italiji			
Din.	500		\$ 9.30	Lir	100		\$ 5.75
"	1,000		\$ 18.40	"	200		\$ 11.30
"	2,500		\$ 45.75	"	300		\$ 16.80
"	5,000		\$ 90.50	"	500		\$ 27.40
"	10,000		\$ 180.00	"	1000		\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

NOVI PREDSEDNIK

Z nastopom Herberta Hooverja kot predsednika Združenih držav, se prične novo poglavje v zgodovini te dežele.

Kakih dobrot se smemo nadati od nove administracije?

Ali bo Hoover ostal zvest Washingtonovemu svrhu, da je treba zaščititi deželo pred zapletenimi zvezami z inozemstvom? Ali bo posegel globlje v zadeve zunanjega sveta?

V svojem prvem govoru se je zavzel za dve stvari: za strogo izvedenje postav ter za vzdržanje svetovnega miru.

Smatrajoč Kelloggovo pogodbo kot sredstvo narodne politike, je izjavil Herbert Hoover, da bodo Združene države v polni meri prispevale k civilizaciji, kajti naš napredek in dobrobit naše dežele je v soglasju z napredkom in dobrobitom celega človeštva.

V to svrhu je priporočil, naj se Amerika pridruži svetovnemu razsodišču.

To je po njegovem mnenju edino pristojno mesto, kjer lahko rešuje spore med narodi. Noben prejšnji predsednik ni inozemstva tako dobro poznal kot ga pozna Herbert Clark Hoover.

V inozemstvu je dolgo časa deloval pred vojno, tekom vojne in po vojni.

Hoover pozna trike evropske diplomacije in so mu natančno znane razmere v Evropi.

Da Amerika ne bo hodila za nikogar v ogenj po kostanj, je razvidno iz stališča, ki ga je zavzel napram Ligi narodov. Ligo narodov smatra za ogroževalko, ne pa za zaščitnico svetovnega miru.

Njegov govor je bil jasen in odločen.

Kar se tiči razmer v tej deželi, je v prvi vrsti omenil prohibicijske postav.

Zavzel se je za strogo izvedenje teh postav, obenem pa priznal, da je prohibicijski amendment ustvaril v deželi težnosno razmere.

Tega je krivo v prvi vrsti prebivalstvo, ker postav omalovažuje oziroma se skuša izogniti njihovim določbam.

K strogi izvedbi teh postav morajo prispevati tudi posamezne države.

Izrecno je pa poudaril, da ima državljansko pravico javno agitirati za preklic postav, ki mu niso dovolj.

S to svojo izjavo je nasul prohibicijskim fanatikom jako hudega popra.

Ponovno je omenil, da bo imenoval posebno komisijo, ki bo preiskala zadevo prohibicije.

Pa ne samo to. Vse pravdsodje bo natančno preiskano ter skušal doseči, da bo po možnosti modificirano ter prirojeno zahtevam modernega časa.

Hooverjev program je jasen in širokopotezen.

Hoover ni politik, pač pa praktičen človek.

Izvoljen je bil s tako večino kot še noben predsedniški kandidat.

Upati je, da bo ostal zvest obljubam, ki jih je zadal svojim volilec.

Josip Kostanjevec 65-letnik.

V torek 19. febr. je minulo 65 let odkar se je v Vipavi rodil leta 1864 Josip Kostanjevec, ki je razpisni del obogatel slovensko literaturo. Bil je agilen delavec, delaven.

ANGLEŠKO-RUSKA BORBA V AFGANISTANU

Poročila iz Afganistana vedno bolj potrjujejo domnevo, da so vsi nemiri in prekuacije, ki se vrše sedaj na ozemlju med Kajberskimi prelazi in Heratom le reprija starih sporov med Londonom in Moskvo za posest Afganistana kot predvorja Indije.

Angleži so posvetili vso pozornost osiguranju suhozemne poti od Sredozemskega morja do Indove delte, čim se le pokazalo, da je z modernimi prometnimi sredstvi mogoče priti v Indijo tudi preko Azijških puščav, po sledovih prastarih suhozemskih poti. Ko je Rusija s svojimi osvojitvami v srednji Aziji prispela že prav na Pamir in jela trkati na vrata Indijskega cesarstva, so Angleži to pazljivost še pojačali. Po osvojitvi Pendžaba so zgradili strategične ceste proti Peshavarju in se utrdili na Kajberskih prelazih, odkoder so poskušali premakniti meje Indije na zapad preko Afganistana že leta 1839. Svobodoljubni in bojevitih Afganci pa so to prvo angleško ekspedicijsko smagovito odbili in nato s tiho podporo Rusije vzdržali štirideset let mirne, četudi mrzle odnose z Anglijo. Tudi druga angleška ekspedicijska l. 1878, proti Kabulu in Kandaharju ni dosti dosegla.

Za Angleže so nastopili boljše časi ko so po sili v boj z zlatimi funti in vstopili na afganistanski prestol emirja, ki so mu bili funti ljubši od rubljeve. Tako so se do leta 1893. odnosili v toliko izboljšali, da je bila sklenjena med Anglijo in Afganistanom razmejitevne pogodba. Po tem aranžmanu so pristopili Angleži k direktnim razgovorom z Rusi o nadaljnji usodi Afganistana ter končno dogledali, da so l. 1907. priznali Rusi Afganistan kot angleško interesno sfero in prenehali s svojo proti angleško propagando. Mir, ki je sledil temu sporazumu, je bil nato nenadoma prekinjen l. 1914., ko so se med svetovno vojno dvignili na pobudo nemških agentov in s podporo Afgancev severozapadni indijski gorski rodovi. Vnel se je boj, ki je trajal do let 1919. in vzel okoli 200.000 angleških vojakov.

Po porazu Nemčije je prevzeja nje mesto Rusija in avazujoč strategičen položaj Afganistana napram Indiji, podprla z vsemi sredstvi borbo Afgancev za svobodo in samostojnost. Sklenila je z njimi l. 1918. prijateljsko pogodbo in pričela s premišljeno ekspanzijo od Merva preko Herata na Kandahar in po črti Buhara-Kelaf-Kabul na Kajberske prelaze, pri čemer jo je tiho in izdatno podpiral z rusko pomočjo vpostavljeni kralj Amanullah.

Ta tih ruska penetracija v Afganistanu Angležem seveda ni bila prav nič všeč. Poznavajoč orientasko mentaliteto Afgancev niso štedili z nove in skušali so parirati rdečo propagando z zlato protakejko, ki pa zopet ni uspeja popolnoma zadovoljivo. Zato je nastopil s svoje misteriozne misije polkovnik Lawrence, ki je znan kot eden

najposebnejših angleških agentov za ozemlje. Prednje in Osrednje Azije. V koliko je njegova misija uspela, se še ne da reči, gotovo pa je igrala pri organiziranju zadnjega upora proti Amanullahu veliko vlogo in da afganska vlada ni zastoj razpisal nanjegovo glavo visoko nagrado.

Moskva kar nič ne taj svojih simpatij do Amanullah in je že baje izročila samozvaneu Hamimullahu ultimata, v katerem zahteva odškodnino za vojni material, ki ga je sprejel Amanullah iz Rusije in takojšnje prenehanje s plenjenjem državnega denarja.

Obenem se je napotil na poziv Amanujaha njegov najstarejši sin iz Pariza v Moskvo, kjer je prejel pedrobne instrukcije in nato z letalom odletel v Afganistan.

Kako se bo razvijali v bodoče dogodki v Afganistanu, je težko prerokovati. Gotovo pa je, da ne bo odločni Amanullah zlepa popustil in da se bo moral moral kmalu umakniti v senco angleških topov samozvaneu Habibullah, ki sedaj izdaja izgonna povelja za ruske pilote, inženjerje in mehanike, ki so vstopili v službo za vladu Amanullah.

Po vestih iz ruskih virov prodira Amanullah z uspehom proti Kabulu, pri čemer ga podpira Ali Akbar, med Kan, svak Amanullahov dasi ga Angleži proglašajo za novega pretendenta. Grupacija sil bo do pomladi v glavnem zaključena in kralj Amanullah, ki se trudi odrezati samozvaneu od indijskih meja, ima mnogo izgledov na uspeh.

Ekspedicija na Sumatro.

3. februarja se je odpeljala iz Potsdama pri Berlinu na Sumatro šest članov broječa znanstvena ekspedicijska, ki bo proučevala odvijanje svetlobe po Einsteimovi relativitetni teoriji za časa solnčnega mrka letos dne 9. maja.

Nove železnice, novi predori.

V Franciji in Italiji se merodajni čimtelji že dolgo ukvarjajo z novimi železniškimi projekti. Napol sklenjeno je, da se zgradi še en prečec skozi Mont Cenis; podoben načrt obstoji glede sv. Bernharda, ki dobi nov, 16 km dolg tunel; mali sv. Bernhard pa dobi 23 km dolg predor in za Mont Blanc obstaja načrt 12 km dolgega predora.

Projekti so že v toliko doboreh, da razpravljajo o njih glasilo francoskih železniških podjetnikov, "La Cronique de Transport".

Beneške legune zamrznele.

V Benetkah vidijo redkokrat snež in še redkeje led. Zimska temperatura je v mestu nekdanjih dožev mila, letos pa ni mráz tudi Benetkam prizanesel. Ponovno je snežilo in lagune so radi pihanja močne burje zamrzle. Burja se je podila nad beneškimi prelivi z brzino nad 100 km na uro. Temperatura je padla na 12 stopinj pod ničlo in lagune so popolnoma zamrzle, tako da služijo sedaj sportnikom za drsalnišče.

UTRJEN MOŠKI

Da Dunaju imajo društvo, boljše rečeno krožek prijateljev mraza. Temu ceruleu pripada tudi 62letni zobni zdravnik dr. Hermann Bardeoch, ki velja že od svojih mladih let za velikega prijatelja mrzle vode.

Med vojno je bil dr. Bardeoch vojni jetnik v Rusiji. Poslali so ga v Sibirijo, kjer je imel dovolj priložnosti potapljati se v vodi ob najobčutnejšem mrazu. Kopal se je čisto ko je bilo 40 stopinj pod ničlo, da je prišel do vode, pa je moral še izsekavati led. To je opravljal vedno v kopalni obleki. Domačini so se mu zelo čudili, zakaj zdelo jih je bolj nego zaščenega priseljence, ki ga je pripeljala v mrzlo Sibirijo svetovna vojna.

Ta zdravnik je zelo enostavno oblečen in ne nosi nikoli pozimi volnega perila, suknje in pokrivala. Pred mrazom ga ščiti samo gost jopič. Sedaj se kopa na Dunaju skoro vsak dan in kopelji pri temperaturi 10 ali 20 stopinj pod ničlo niso nič posebnega.

Dr. Bardeoch ima nekaj tovarišij, ki pa si upa pljunuti v vodo samo če ni premrzla. Sedem tovarišev je imelo to dni dovolj poguma, da so se kopali v mrazu 20 stopinj pod ničlo. Po kopelji so pili vročo juho ali čaj. Interesantno je tudi dejstvo, da je dr. Bardeoch največji sovražnik alkohola. Sam pravi, da ga je baš to očuvalo tako odpornega in svežega. Odkar izvršuje svojo prakso, in tega je že 37 let, ni bil še nikoli bolan. Še večje čudo od njegava je bil bivši komorni sluga barona Rotschilda, neki Schlesinger. Ta se je do svojega 80. leta kopal vsak dan v Dunavu, ob vsakem vremenu in vsaki temperaturi.

DRAMA SREDI DUNAVA

V Regensburgu na Nemškem, nedaleč od avstrijske meje, je letos zamrznil Dunav. Takega mraza ne pomnijo odtoniti prebivalci že celih trideset let. Zato se tega dejstva posebno razveselili sportniki, ki so brez dolgega pomiselnja sklenili prenesti radiostilski sport na zamrzjeno reko.

Število drsalcev je naraščalo od ure do ure in popoldne, ko je posijalo slabotno, poljuno sonce na reko, je bilo sredi Dunava več sto ljudi. Naenkrat nekaj žahrešč in poči. Iz stotih grl se je utrgal krik goze... Ledena skorja se je preklala baš tam, kjer so se tega najmanj nadejali in skozi odprtino, ki je zijala sredi reke, je vrela voda z nepopisno naglice na dan, na ledu pa se je napravila zmrzlina, ki je zalivalo staro in mlado.

Sportnikov se je polastila velika panika. Mlajši drsalci, posebno otroci med šestim in devetim letom, katerih je bilo skoraj več kakor odraslih oseb, so vpili, da bodo utonili. Položaj se je še poslabšal, ko se je odtrgal velik kos ledu in so ga gnali ledenomrzli valovi več sto metrov naprej ter jeli z njim butati ob zaledenili breg.

K sreči je bilo med drsalci nekaj pogumnih sportnikov, ki so si bili svesti nevarnosti. Spravili so na varno najprej ljudi, ki so se drsali na reki, potem pa so šli pomagat deci, ki se je potapljala že do vratu v vodi in je obupno klicala na pomoč.

Komaj je bilo to pri kraju, je nastal močan truš. Led se je začel lomiti kar po sredi, voda je odnašala ledene plošče in je drobila ob bregovih, iz dolge razpoke sredi Dunava pa je kipela voda, ki je kmalu narasla za dva metra.

Nastala je strašna naravna drama, ki je tembolj s strahom navdala ljudi, ker so pravkar našli smrti. A da ni bilo nekaj pogumnih sportnikov, bi bila imela smrt bogato žetev; razen par utrjenih plavčev bi bilo nad 150 oseb končalo v mrzlem ledenem grobu.

ADVERTISE in "Glas Naroda".

Peter Zgaga

Še ena iz Ribnic.

Iz Clevelanda mi piše dragi rojak:

Tako natančno si bil opisal par ribniških posebnosti, da ti skoro res ne morem verjeti, da nisi bil še nikdar v Ribnici. Je vse res tako kot praviš. V nadi, da boš kmalu še kako pristno ribniško povedal, te lepo pozdravim.

A. L.

IZ DOMOVINE ZIMSKIH SPORTOV

Da so Švedi tudi v hockeyju na ledu mojstri, so pokazali na lanskem olimpijadi v St. Moritzu, kjer so zasedli drugo mesto za nepremagljivimi Kanadci in se pokazali kot najboljšo moštvo Evrope. Letos so se ta prvenstva vršila v Budimpešti in, kakor znano, je zasedla prvo mesto bratska Českoslovaška, ki je s tem zopet dokazala, s kako naglami koraki se bliža ostalim velikim narodom na sportnem polju.

Daj je bil izredno ogoren. Med zari, Avstrije in na tistem so tudi Italijani upali na zmago. Vsi so upali tem lažje, ker ni bilo najhujšega nasprotnika — Švedov. Šele polagoma prihaja na dan, zakaj pravki niso šli iskati nade. Udeležba bi bila stala mnogo več kot bi lahko prinesla. Moštvo ki doma le malo igra in se zbira le za turnaje, je bilo premalo vigrano in najbrže ne bi moglo čisto natepati kot lanski prvak. Zima je nastopila pozno in brez ledu — ni hockeyja. Igralci nimajo niti sedaj, ko je sezona na visku, mnogo prilike za igranje hockeyja, ker se povsod igra le — bandy (nogomet na ledu). Bandy igra 11 igralcev na prestru, ki ima enake dimenzije kot nogometno igrišče. Igra je zelo popularna in ima skoraj take množice pristašev kot nogomet.

Nedavno se je norveški prestolonaslednik Olaf zaročil s sestrnico, švedsko princezijo Marto. Ob tej priliki osvežujejo švedski listi spomine na priljubljenega pri stolonaslednika kot sportnika. Že njegov oče, Gustav Adolf, goji kot 45 leten mož še vedno lahko atletsko. Olaf prekaša vse člane kraljevske rodbine in ne goji sporta samo za sebe, temveč se udeležuje tudi tekm. V Amsterdamu je bil med veličajev norveških olimpijskih regat. Bil je tudi prvi član vladarskih hiš, ki je defilirao kot tekmovalci pred častno tribuno v Amsterdamu in a tem dokazal, da sport vzgaja zdrav duh in zdravo telo v vsakomur.

Olafov najljubši sport je smučanje. O njem se lahko reče, da je bil rojen s smučmi na nogah, ker ni bil še tri leta star, ko se je pričel učiti. Njegov učitelj in trikratni zmagovalci v Chamonixu Thorleif Haug je rekel o njem: "Če Olaf — vsi Norvežani ga kličejo doma — po krstnem imenu — ne bi bil rojen zato, da postane kralj, bi bil prvak na smučeh, ker je igredno nadarjen za to panogo. Njegova vzdržljivost je čudovita." Kot dijak se je prestolonaslednik udeleževal vseh visokoškolskih smučskih tekm in je stalno tekmoval tudi na slavni skakalnici v Holmenko, kjer je odnesel svojim tovarišem marsikatero lovoriko. Gledalec je bilo čisto do 25.000, vsi ene misli: Naš bodoči kralj bo vreden tradicij svoje zemlje!

Tudi njegova zaročenka švedska princezinja Marta, je navdušena sportnica. Usoda je izbirala dobro, da sta se oba prijatelja sporta spoznala in vzljubila na lanskem olimpijadi sredi boja za zmago silnejšega duha in trdnjše volje. Princezinja je navdušena plavčica; zela rada tudi kolesari. To izvira od tod, ker je rodom iz Danske, kjer je "vse" na kolesih. Statistike iz Kodanja kažejo, da ima 800.000 prebivalcev 200.000 koles, torej vsak četrti. Saj res nič čuda, če se zdi danska prestolnica kot veliko dirkališče, kjer dirka vsak s svojim ejcem.

Kakor sem zadnjič rekel, se Ribničani nekoliko bojim. Ne bom povedal, zakaj, toda verjemite mi, da imam precej vzroka.

Dobro, pa naj bo. Zgodilo se je pred več leti v slavni ribniški dolini. Živel je precej trden kmet, ki je imel pridno in krepostno ženico Urško. Ona je bolj kot pa on skrbela za gospodarstvo in gospodinjstvo ter v pravem pomenu podpirala tri hišne vogale. In če bi on četrti vogal spustil, bi ona najbrž še tega vzela na svojo ramo.

Še predno sta se poročila, je bil precej živ in vnetjaški. Po poroki se moški ponavadi anesejo, on se je na ni. Baš nasprotno. Zadržal je divjati in skakati čez plot. Le malokdaj je bil doma, ter je ženi pripovedoval, da ima zdaj v tej, zdaj v oni vasi opravke, pa ni imel krota nobenega opravka, ampak za drugimi tabami je lazil.

Zdaj je bilo treba iti po vino na Hrvaško — tudi gostilno stala — zdaj se mu je mudilo k ribi v Dječijano, zdaj tukaj, zdaj tam.

Urška je začela kmalu nekaj slutiti, pa je bila pametna in krepostna ženska. kakršnih je le malo dandanes.

Nikdar mir ni nič čudila, nikdar ga ni nič nemur spravevala. Prijazna in dobra je bila z njim, kakor da bi niti ne slutila o njegovih grehah in pregreških. Pa je presneto dobro vedela, če že vsega ne, že vsaj nekaj.

Jakob, racimo, da je bil Jakob, — toda to ni njegovo pravo ime, — je postajal vedno bolj predrzen.

Česa bi se bal — si je mislil — saj ima moja žena zaplankane oči.

Toda ženske ga niso posebej rade imele. Dekle so bile po tri, štiri dni v hiši, pa so šle. Urška ni nobene vprašala, zakaj gre. Urška je predobro vedela.

In tako je potekel teden za tednom, mesec za mesecem, leto za letom.

Jakob je švilgal semintja, Urška se je delala kot da nič ne vidi in trpela.

Toda vsakega napoči ura plačila, tudi Jakobu je.

Postaren Jakobov sosed je bil pripeljal nekje od Leskega potoka precej čisto nevesto, Lenčko po imenu. Sosed je šel par dni po poroki v gozd, kjer se je prehladil in kmalu nato umrl.

Lenčki je zapustil borno domane in kup dolgov, toda mlada vdova je bila pridna, poštena in delovna, pa je šlo za šlo.

Urška in Lenčka sta postali kmalu dobri prijatelji. Toda saj veste, kaj so dobre prijateljice dandanašnji. Večinoma vse so kakor mačke: sprejaj se dobrika, jo zadržaj pa praskaja.

V Lenčko je započel Jakob svoje oči. Lenčka se mu je zadržala najpogostejša ženska na svetu in ves svet bi dal, če bi mogel Lenčko objeti in jo poljubiti na zapekljive črne oči.

Lovil jo je na vseh krizpotih, zjutraj in zvečer, pred mašo in po maši ter je vzbujal skoro javno pohujšanje, ona se mu je izogibala, toda Jakob je bil kakor divji petelin.

Gospod tehant Dolinar so ga trikrat poklicali k sebi in mu dolgo pridigo napravili, pa kdo bi ušil starega ošla pameti.

Lenčki pa je ponujal nebesa, če pride samo enkrat po noči pod staro tepko na sestanek.

Toda Lenčka ni verjela v Jakobovo nebesa. Samo smejala se je.

Ker nebes ni hotela, je ponudil goldinar. Tudi goldinar je odločno zavrnila.

— Oh, Lenčka, kaj naj ti dam? — je stokal in prosil v neizmerni strasti. — Vse ti dam, kar hočeš.

Kot najbrž sama veš, draga čitateljica, imata tudi krepost in zvestoba svoje meje. Hudič, ki je vedno na delu, je najbrž tudi lepo Lenčko pretental, da je rekla:

— Če mi daš kračo, pa pridem. Da so ženske od samega vraga, vam bo jutri v tej koloni razodeto.

OČE USTRELIL TRI OTROKE

Ves Antwerpen je te dni pod vtisom grozne tragedije, ki se je odigrala v stanovanju inženjerja Viktorja Deceustera. Mož je hladnokrvno ustrelil tri svoje otroke, nato se je pa sam javil policiji.

Inženjer Deceuster je bil poročen nad 25 let. Ženo je živel v srečnem zakonu; ona sta bila v Antwerpnu ugledna in spoštovana meščana. V zakonu sta imela četrto otrok, od katerih je bil najstarejši Julijan star 25 let, najmlajši Josef pa 9 let. Od štirih otrok je sam najmlajši preživel grozno tragedijo.

Opoldne je prišel inženjer kot običajno domov h kosilu. Bil je zelo dobre volje in ni mu kazalo, da snuje na tistem groznem naklepu. Pred odhodom je ženi dejal, da ima zvečer društveno sejo in da pride nekoliko kasneje domov. Pripomnil je, da ga z večerjo ni treba čakati, obenem je pa dal ženi gledališko vstopnico, češ, naj si ogleda zvečer neko komedijo v teatru.

Žena je hvalečno sprejela vstopnico in n' hudega slutnje je odšla zvečer v gledališče. Toda medtem se je doma odigrala grozna tragedija, ki je na mah uničila rodbinsko srečo. Inženjer se je vrnil iz okoli 9. domov. Otroci so bili baš pri večerji in bili so nemalo premešani, ko so zagledali očeta. Inženjer je bil prav dobro razpoložen, govoril je še nekaj časa z otroci in jim pravil, da je bila seja končana pred določenim časom. S seboj je prinesel tudi steklenico vina in ga natočil otrokom.

V vino je pa neopaženo pomešal neko omamno sredstvo in posledica je bila, da so začeli otroci nenadoma kinkati in drgeti. Nato so odšli spat. Toda dočim so se dečki še sami slekli, je obšla 20letno hčerko Johano taka omotica, da je zaspala na stolu za mizo. Na ta trenutek je čakal inženjer. Ko so vsi štirje otroci zatihli oči, je pristopil k speči hčerki, ji nastavljal samokres na sence in sprožil. Smrtonosni strel je zbudil najstarejšega sina, ki je prestrašen planil s postelje. Toda klie na pomoč mu je zamrl v ustih, zakaj četverokrogla ga je zadela v glavo in mrtve se je zgrudil na tla. Počila sta še dve strela in usmrtila drugega sina. Inženjer je nato stopil k postelji, kjer je kljub strelom še vedno spal najmlajši sin, poljubil ga je na čelo in takoj nato telefonično obvestil policijo o krvavi tragediji, ki se je pravkar odigrala v njegovi hiši.

Na komisarijatu je mož izpovedal, da je svoje tri otroke ustrelil, ker je prepričan, da ga je žena varala in da mu je bila v prvih letih zakona čisto nezvesta. Prejel je v zadnjem času zaporedoma tri anonimna pisma, v katerih mu je neznani pisec poročal, da ni oče prvih treh otrok in da je samo najmlajši sin njegov. Vsa tri pisma je inženjer pokazal komisarijatu. Izkazalo se je, da jih je pisala ena in ista oseba. Na vprašanje če pozna anonimnega pisca, je inženjer odločno izjavil, da ne. Naravnost nepojmljivo pa je, da ženi sploh ni ničesar omenil o pislih.

Polcija je ugotovila; da je inženjer že lani večkrat prejel anonimna pisma, v katerih pa nikoli ni bila omenjena ženina nezvestoba. Zdi se, da je postal nesrečni inženjer žrtve podlega intriganta, ki se je hotel osvetiti, ni pa tudi izključeno, da si je nekdo vse skupaj samo za šalo izmislil. In ta neokusna šala je zahtevala življenje treh nedolžnih otrok ter uničila rodbinsko srečo Deceusterevih. Deceusterja so oddali na opazovalni oddelček, kajti vse kaže, da je storil svoje dejanje v duševni zmedenosti.

Žrtve zimskega sporta.

Pred kratkim so pripeljali v berlinske bolnice nad sto ljudi, ki so se bolj ali manj težko poškodovali pri zimskem sportu. Pri drsanju na Weissensee-u je izgubil pod ledom en možič in dva otroka.

Pri 140 let starem možu.

Posetiti najstarejšega človeka na svetu, ki je nedvomno N. Šapkovski, ni tako lahko, kakor bi človek mislil. Ta zanimivi stari živi v soku v gorah v Abhaski republiki na Kavkazu. Pred dvema letoma ga je posetil češki novinar ing. J. Šrom. Zdaj, ko je star Šapkovski že 140 let, ga je posetil znani francoski pisatelj Henry Barbusse, ki piše svoje vtise v francoski reviji "Le Monde". Iz njegovega pripovedovanja o najstarejšem možu na svetu posnemamo nekatere zanimive podrobnosti:

140 let — svetovni rekord svoje vrste, piše Barbusse. V Abhaziji vam pa čisto pokažejo moža ali ženo, staro 90, 100, 105 ali še več let. Tu ni nič posebnega sročati sključenega sivolasnega starčka, ki vam pokaže drugega starčka in pove, da stoletna starost med kavkaškimi plemeni ni nič posebnega. Nikolaja Andrejeviča Šapkovskega pa poznajo vsi kot najstarejšega moža. Rad bi bil videl to staro grčo in zato sem prosil abhasko vlado, naj mi da na razpolago kako prometno sredstvo, kajti pot v kavkaške gore je zelo naporna. Član sovjeta Georgija, sam častitljiv stariček z dolgo sivo brado, mi je odgovoril, da bi rad povabil Šapkovskega v Suhum, da se pa boji, da bi pripeljali mrtvega. Pot je namreč dolga in nevarna. Od Tebelde do Lati je 30 km in te potovi brez žilavega kavkaškega konja ni mogoče prehoditi. Ment in moj sopotnikom je dala vlada na razpolago konje in tri miličnike kot vodnike. Temuilo se je, ko smo prispeli v Lati. Ker se je bližala noč, smo sklenili tu prenočiti in zjutraj nadaljevati pot.

Naselbina Lati živi patrijarhalno in gostoljubno življenje. Stanovaleci hiše, v kateri smo prenočili, so sedeli okrog ognja, ki je plapolal kar na tleh velike izbe. Peči sploh ni bilo in gost dim je zakrival strop. V izbi ni bilo nobene pohištva, izvenšči skrinjo in nekaj lesenih klopi, pač pa je bilo mnogo kur, ovac in celo mula, povezana k steni. Nas pa niso sprejeli v izbi, temveč v sosedni manjši čummati s kamnito štukaturo. Na steni smo videli nekako staro trgovsko firmo s tipičnim gruzinskim motivom. V tej hiši so vladale še stare sege in običaji. Gospodar je bil srednje premožen kmet. Zvedeti smo hoteli točno ime starca, ki smo ga hoteli posetiti in vprašali smo po njem gospodinjino. Med kavkaškimi plemeni pa ni dovoljeno, da bi ženska v navzočnosti tujca izgovorila ime tujca moškega. Zato nam 90 letna ženica ni odgovorila na vprašanje. Tudi mlada žena, ki smo jo vprašali, koliko ima otrok, nam ni odgovorila. Tako vprašanje iz moških ust se smatra med kavkaškimi plemeni za nedostojno.

Kmalu smo pa od naše 90 letne gospodnje zvedeli nekatere podrobnosti o 140 letnem starem. Izkazalo se je, da je starka njegova sorodnica in da se piše Arumsda Šapkovska. Pripovedovala je nam, da je bil Nikolaj Šapkovski rojen na Poljskem. Njegov oče Andrej se je preselil na Kavkaz. Arumsda je trdila, da je njen stric, ki je bil že stariček, ko je bila ona še dete, star zdaj 140 ali 146 let.

Drugo jutro smo posetili kavkaškega Metuzalema. Prispeli smo na veliko livado, sredi katere je stala lesena hišica. Kljub temu, da je prišlo, je bilo na livadi mnogo ljudi in med njimi tudi stariček z dolgo sivo brado. Opiral se je sieer na palico, toda hodil je dokaj dobro in hitro. To je bil mož, ki smo ga iskali. Če se Arumsda ni zmotila, je bil Nikolaj Šapkovski rojen leta 1782 za časa Katarine Velike, sedem let pred francosko revolucijo. Če bi bil živel v Franciji, bi bil lahko osebnost poznal Ludvika XVI., Marijo Antoinetto, Dantona in Robespierro.

Šapkovski se je nam na pozdrav priklonil in položil roko na sree. Predstavil je nam svojo ženo in dva otroke ter nas povabil na teraso

svoje hišice. Z močnim in jasno zvonečim glasom je naročil naj nam prinese stole.

Začeli smo kramljati. V presledkih, ko so moji spremljevalci tolmačili staremu vprašanju in ko je on odgovarjal, sem ga radovedno ogledoval. Mož je res zelo star, toda na pozna se mu, da bo imel kmalu za seboj poldrugo stoletje. Njegov obraz ni tako naguban, kakor so obrazi drugih staričev, oči niso vlažne in motne, koža ni hrupava. Njegov pogled je jasen, kretnje živahne. Nobenega znaka senilnosti ne opaziš na njem. Očal ne nosi in v čeljustih mu štrli še en zob. Tarnal je samo, da zadnja leta ne sliši dobro. Pripovedoval nam je, da sploh ne ve, kaj je bolezen in da je pred 20 leti nosil še tovor, pod katerim bi omagal vsak 25 letni mladenič. Ko je bil star 120 let, se je kopal pozimi v reki, česar bi ne tvegval noben mladenič v Lati. Mnogo je pil, pa tudi jedel je rad.

Čemu se ima zahvaliti za tako visoko starost? Sam pravi, da bi ne bil nikoli dočkal tako visoke starosti, da ne živi v gorah na zdravem, svežem gorskem zraku. Gore da rode stoletne stariče tako lahko, kakor stoletne hraste. Na stara leta je Šapkovski to, kar je do vsi ljudje, ki nimajo zob. Opetovano je izjavil, da je bil v mladosti velik požeruh zdaj mu pa jed ne tekne več tako dobro.

Zanimalo nas je, če se Šapkovski spominja važnih zgodovinskih dogodkov ali znamenitih mož, ki so živeli v njegovi mladosti. Toda v tem pogledu nam stariček s svojimi spomini ni mogel postreči. Svojege kraja ni nikoli zapustil, zabaval je kvečjemu v sosedne naselbine. Razum Suhuma ne pozna nobenega večjega kraja. Njegovi spomini se tičejo samo domačih dogodkov, pogledov v sosedne naselbine, kjer so kradli ženske in živino. Spominja se še, kako je stala blizu njegove naselbine turška vojašnica. Drugi dan sem šel tja in res sem videl razvaline velikega poslopja. To poslopje je bilo porušeno pred dobrimi 100 leti.

Po dolgem kramljanju smo bili pogoščeni. Za slovo mi je hotel stariček poljubiti roko. Objel sem ga in izkazal dolžno spoštovanje njegovi visoki starosti. Potem smo se vrnili v Suhum.

Radio ni za parlament,

tako izjavljajo Finci, ki so bili uvedli radio v državnem zboru. Pravijo, da poslanci ne govorijo več stvarno, marveč demagoško za poslušalce radia.

NAZNANILO.

Naročnikom v državi Pennsylvanija naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal zastopnik našega lista

Mr. Joe Černe

in ga obenem rojakom toplo priporočamo.

Uprava lista.

ERDELY OBDOJEN

5. feb. je bil v Budimpešti zaključen eden najsenzacionalnejših kriminalnih procesov, kar jih pozna madžarsko sodna praksa. Končana je bila obraynava proti lažigrofu dr. Beli Erdelyju, ki je bil obtožen umora svoje žene, lepe gledališke igralkice Ane Forgaesove. Skoro dva meseca je trajala razprava, ki je v vsej madžarski javnosti vzbujala ogromno senzacijo. Bela Erdely je bil obsojen na dosmrtno ječo. Smrtne kazni ga je rešilo dejstvo, da je bil sojen pa avstrijskem kazenskem zakonu, ki ne pozna smrtne kazni. Naval na sodno dvorano je bil ogromen, k razpravi pa je bilo pripušeno samo omejeno število radovednežev. Pred sodno palačo in dvorano samo so se zbirale velike množice radovednega občinstva, ki je hotelo po vsej sili prisostovati razpravi. Polcija je morala pozvati orožnike na pomoč, da je lahko vzdržala naval.

Ob 11. so stopili v dvorano sodniki, kakor je predsednik Schadl med splošno tišino prečital obdobjo, na podlagi katere je bil Bela Erdely radi umora, poskušnega umora, ponarejanja mnic, ponarejanja dokumentov, goljufije in poskušene goljufije obsojen na dosmrtno ječo in na 10-letno izgubo časti. Istočasno so bili obsojeni tudi njegovi soobtoženci, in sicer Frane Boras radi ponarejanja listin in menie na leto dni, Josef Filo na poldrugo leto in Danielsky na 6 mesecev ječe.

V razlogih obsodbe je sodišče utemeljevalo da je Ana Forgaesova nedvomno umrla nasilne smrti. Vsi indicije kažejo, da je bila Forgaesova umorjena po točno zasnovanem načrtu. Izključen je vsak dvom o objektivnosti avstrijskih priči, zakaj avstrijski preiskovalni sodnik Geril se je resno potrudil dognati resnico. Njegova pozornost je bila osredotočena na vsako malenkost. Tudi avstrijski zdravniki so bili v vsakem pogledu vestni.

Sodišče je v obsodbi dalje odredilo, da se zavarovalna policia Ane Forgaesove vrne zavarovalni družbi v Frankfurtu. V nadaljevanju utemeljevanju obsodbe je sodišče navajalo, da so bili na truplu Ane Forgaesove ugotovljeni zunanji znaki nasilja in da je bila nasilna smrt gledališke igralkice v obtoženčevem interesu. Prič, ki bi bile prisostvovalce zločinu, sicer ni, toda vsi neposredni dokazi pričajo, da je Erdely morilec.

Obtoženčev zagovornik dr. Gall je takoj po razglasitvi obtožbe vložil ničnostno pritožbo. Ko so Erdelyja vprašali, če sprejme obsodbo, je svedčano izjavil: "Apeliram, v svesti si svoje nedolžnosti."

Po razglasitvi obtožbe je zapustil dvorano in smeje zaklical: "To je bil res dostojen zaključek kabareta!"

NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA!"

NARAVNOST V TRST

Skupno Potovanje po COSULICH progi

privredimo dne

29. MARCA 1929

NA NAJNOVEJŠI MOTORNJI LADJI

"Vulcania"

ki ima 24,000 ton prostornine, je 632 čevljev dolga, 80 čevljev široka in 91 čevljev visoka. Motorji razvijajo 33,000 konjskih sil in vozi z brzino 20 vozlov na uro.

TA PARNIK VOZI 11 do 12 DNI DO TRSTA, iz TRSTA do Ljubljane pa vozi vlak samo 4 ure. Za nabavo potnih listov in vsa pojasnila se obrnite na

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

DODELJENE SO NAM NAJBOLJŠE KABINE

Harakiri vlomilca v zaporu.

Pred tedni so v Zagrebu aretirali nekega Ivana Petraka, rojenega v Zagrebu leta 1901. Po poklicu je tapetarski pomočnik brez službe, stanovaj je na Savski cesti. Zadnje čase je zagrebška kriminalna kronika beležila številne večje in manjše vlome. Vse je kazalo, da obstoja dobro organizirana vlomilska tolpa, ki je vse vlome premišljeno in po načrtu izvršila. Kot član te vlomilske tolpe je bil aretiran tudi Ivan Petrak.

Zagrebsko redarstvo je bilo prepričano, da je vodja vlomilcev star in izkušn zločinec. Kajti po načinu vroma se spozna tudi vlomilca. Vsi vlomi v Zagrebu so pričali, da je vlomilec že vjen tega posla in da ima novince, ki mu pomagajo pri delu. Zanimivo je, da vsak vlomilec uporablja pri vromu posebno orodje in zapusti za seboj tudi vedno iste sledove. Polcija, ki ima v evidenci vse vlome in tudi vlomilce, čijih način vroma ji je že znan, večkrat že samo po teh podatkih izsledi pravega zločincea.

Ivan Petrak ni star vlomilec po letih, saj mu je šele 28 let, na stranpota je začel zgodaj. Že leta 1916, ko mu je bilo komaj 15 let, je bil obsojen na eno leto ječe zaradi tatvine. Leta 1919, je bil zopet obsojen na 18 mesecev ječe tudi zaradi tatvine. Leta 1921, so ga izgnali za pet let in leta 1922, je bil obsojen na pet let ječe, katero je odsedel v Lepoglavi.

Ko se je vrnil v Zagreb, je policija nanj posebno pazila. Pazila je na vsak njegov korak. Njegova preteklost in njegovo zločinsko življenje je bilo krivo, da ga policija ni pustila v miru. Zato je povsem naravno, da je policija dobro vedela, kako vlomilec živi in s čim se ukvarja. Pred tedni so ga aretirali in obdolžili, da je izvršil več drznih vromov v Zagrebu in da je bil organizator velike in nevarne vlomilske tolpe. Polcija se ni motila. Pri zaslišanju je aretirane priznal, da je izvršil zadnje mesece v Zagrebu 16 vromov. Polcija je pa bila mnenja, da ima na vesti še druge delikte in je uvedla preiskavo, da odkrije njegove grehe.

Po dosedanji preiskavi je Petrak izvršil dva velika vroma. Odnesel je okoli 50.000 dinarjev. Pri ostalih vromih je bil njegov plen majši Vsega skupaj je nakradel v zadnjih mesecih okoli 100.000 Din deloma v blagu, deloma v denarju.

Ko je policija odkrila vse njegove zločine, je Petrak vedel, da ga čaka huda kazen. Vedel je, da bo moral zopet osedeti večletno kazen v Lepoglavi, kjer se mu ni godilo posebno dobro. Zato je razmišljal v zaporu osem dni, kako bi ušel kazni. To je vedela tudi policija in mu je posvečala posebno pozornost. Tako je zločinec sprevidel, da pobegniti ne more. Ostala mu je še bolnica kot zadnje upanje.

Pred dnevi se je vlomilec nenadoma odločil, da mora v bolnico, ker je bolan. Toda z boleznijo je križ, ne pride kadar bi je človek najbolj potreboval. Celo hripe ni bilo v vlomilčev celico, čeprav si jo je tako želel. Zato se je v obup odločil, da si razbije glavo, tisto zločinsko glavo, ki ga je spravila v zapor in v kaznilnico. Petrak se je zaletel nekega dne z glavno v zd kakor kozel. Pri je brizgnila iz lobanje, toda ker je imel

izredno trdo glavo, se mu ni pripetilo nič hudega. Obvezali so mu glavo in ga na njegovo veliko presenečenje pustili v zaporu.

Petrak pa ni miroval. Kar naprej je premišljeval, kako bi prišel v bolnico. Nekdo mu je v zapor prinesel žepni nož in nato se je vlomilec odločil, da izvrši na sebi težko operacijo zaradi katere ga bodo morali poslati v bolnico.

31. januarja mu je to res uspelo. Okoli 6. ure so pazniki iz njegove celice čuli krik in vik na pomoč. Paznik je odhitel v celico od kod se je vlomilec odločil, da izvrši na sebi težko operacijo zaradi katere ga bodo morali poslati v bolnico. Okoli 6. ure so pazniki iz njegove celice čuli krik in vik na pomoč. Paznik je odhitel v celico od kod se je vlomilec odločil, da izvrši na sebi težko operacijo zaradi katere ga bodo morali poslati v bolnico. Okoli 6. ure so pazniki iz njegove celice čuli krik in vik na pomoč. Paznik je odhitel v celico od kod se je vlomilec odločil, da izvrši na sebi težko operacijo zaradi katere ga bodo morali poslati v bolnico.

GROZOTE MADŽARSKIH JETNIŠNIC

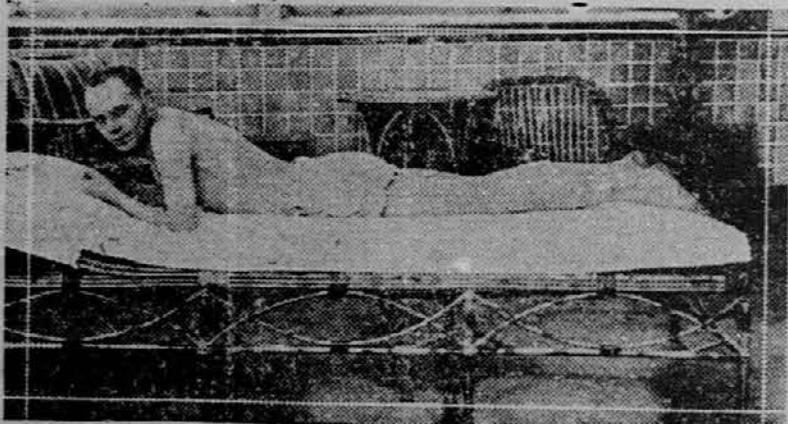
Te dni so bili izmenjani med Češkoslovaško in Madžarsko politični zločinci in češkoslovaški državljani, ki so bili zaprti na Madžarskem in pripovedujejo o strahotnih razmerah v madžarskih jetnišnicah. Med drugimi je bil zaprt tudi oficijant češnega vojaškega poveljstva v Košicah Ripa, ki se je vrnil s transportom političnih kaznjencev iz Madžarske in dal novinarjem informacije o nepopisnem trpljenju in strahotah v madžarskih jetnišnicah.

Ripa je bil pred tremi leti na češkem ozemlju blizu madžarske meje aretiran in madžarska obmejna straža ga je odvedla na Madžarsko, češ, da je vohun. V madžarski vasi Torna Nadaška ga je kapitan Fulep po madžarskih metodah zaslišal in madžarski vojakji so ga tako pretepali, da je večkrat omedlel. Zavedel se je šele, ko so ga položili v sneg in lili z mrzlo vodo. Madžarska soldateska je med zaslišanjem po zgledu svojega poveljnika kar besnela. Kapitan je nesrečnega nesmiljen opretel in izbil mu je več zob. Enako so trpeli tudi drugi politični kaznjenci.

Ko je bil obsojen zaradi vohunstva, katerega mu niso mogli dokazati, je bil odpeljan v Budimpešto v posebno kaznilnico, kjer bi moral sedeti 18 let. Kaznjenci so se najbolj bali zloglasne celice št. 43. Pa tudi po drugih celicah so kaznjence strahovito mučili. Češkoslovaško državljanko Kopecko so pazniki opetovano posilili. Neko Rumunko so strahovito mučili in mnogo je bilo primerov, da so mučenega jetnika obesili na okno in poklicali uradno komisijo, ki je ugotovila samomor. Še zdaj je zaprt na Madžarskem bivši uradnik "Arbeiter Zeitung," avstrijski državljan, ki ga Madžari nočejo izpustiti, ker se boje, da bi ne spravil v javnost grozot po madžarskih jetnišnicah. Nesrečnej ima tuberkulozo v najvišjem stadiju in bo najbrž umrl.

ADVERTISE in GLAS NARODA

IZ ŠPORTNEGA SVETA

Slavni finski tekač Paavoo Nurmi se solnči na strehi nekega poslopja v New Yorku ter krepi svoje mišice. Ko je zadnjič tekmoval, je preletel razdaljo dveh milj v devetih minutah.

DVE LJUBAVNI TRAGEDIJI

Pariška policijska kronika je beležila te dni dve pretresljivi tragediji. Na Rue Linne stanuje poljski hotelir Jetziowsky, ki biva v Parizu že od l. 1914. Ko je bil še na Poljskem, se je oženil z lepo Salomo Makowsko, ki je bila 15 let mlajša od njega. Še zdaj, ko je stara že 35 let in ima 10letno hčerko, je Saloma zelo lepa. Zakon je bil spočetka sreečen. Mož je mnogo zaslužil in žena si je lahko privoščila vse, kar ji je pozeležo sree. Zahajala je v družbi, v katero mož ni imel dostopa. Tako se mu je kmalu odtujila, seznanila se je z elegantimi Parižani in pred dvema letoma se je hotela od moža ločiti. Toda mož je bil še vedno zaljubljen v njo in ni hotel o ločitvi ničesar slišati. Zakonske sree je bilo konec. Žena je hrepnela samo po zabavi in ljubavnih pustolovčinah. Ljubosumnosti mož je nekega dne prebrskal predalčke v ženini mizi in našel pisma, iz katerih je razvidel da ga žena vara. Prišlo je do hudega prepira, v katerem je pa zmagala žena tako, da jo je mož prosil celo ovpustjanja. Saloma je obljubila, da se ne bo več shajala s svojim ljubčkom. Drugo jutro je pa slišala slynčinec v spalnici strele in kmalu je planil na hodnik hotelir, ki je naročil služinčadi, naj pokliče policijo. Policijska komisija je našla lepo Salomo v postelji mrtvo. Mož je priznal, da jo je v spanju ustrelil.

Nekaj ur pozneje je prišlo do ljubavne tragedije na Avenue Clichy. 20-letni zoboteknik Cendrier je šel s svojo 17letno ljubico Carmen Masurovo na izprehod. Zamlajbena sta se spotoma sprla, mladenič je potegnil bodalo in zabol svojo ljubico dvakrat v prsa. Slučajno se je pripeljal z avtobusom mimo policaj, ki je moralca takoj aretiral. Dokle je v bolnici umrlo. Morilec je priznal, da je imel namen umoriti Masurovo. Da bi se mu načrt ne izjalovil, je namočil bodalo v strup.

ZVERI V ČLOVEŠKI PODOBI

Senzacionalni proces se je pričel te dni v Vršavi. Na obtožni klopi sede upravniki uradniki in vodja državnega vzgojevališča v Studzienceh, ki so obtoženi strahovitih zločinov. V zavodu so namreč dečke tako mučili in pretepali, da jih je več podleglo poskodam.

Na obtožni klopi sedi 10 zveri v človeški podobi: ravnatelj vzgojevališča, sedem vzgojiteljev in dva paznika. Vsi so izvršili strahovite zločine, a najbolj krvolochen je bil vzgojitelj Podausky, ki je vtepal učencem pamet v glavo s palico. Gojenec je bil z žilovko ali pa z gorjačo. Pod udarci podivjanega učitelja je eden nesrečnih gojencev izkrmavel. Trpinčenju in šikaniranju so podlegli štirje učenci, 12 je pa težko poškodovanih in ostanejo pohabljeni vse življenje. Za trpinčenje nesrečnih gojencev so si vzorni pedagogi izmislili najgrozovitejše stvari. Tako so morali gojenci po cele noči preklečati na kamnitih tleh, ki so bila posuta z graham ali črepijnami. Posebna kazen je bila, da je moral gojenec vso noč držati nad glavo škaf vode. Ponoči so kaznovane gojence nenadoma zbudili in jih polili z mrzlo vodo, čestito so pa sadistični in perverzni učitelji svoje učence zlorabljali. Včasii so prirejali orgije in bakanalije in so nesrečne dečke popolnoma opijanili. Pijane so do krvi pretepali. — Proces bo trajal več dni, povabljenih je okoli 140 prič. Obtoženci bodo strogo kaznovani.

Na Sredozemskem morju

divjajo strašni viharji. Ladje ne morejo v luke niti iz luk. Pred Marseillejem čaka do 30 parnikov.

Dijakom je prepovedalo

obisk Narodnega gledališča v Bukaršeti romunsko naučno ministrstvo za utemeljitvijo, da so predstave za mladino neprimerne.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Louis Leon-Martin:

ANGORSKA MAČKA

Henrik je bil mlad, resen mož. Zdelo se je, da je pameten, kajti bil je tajnik neke finančne družbe in spadal je med najboljše možake. Vsako jutro ga je videla ulica du Bae, v kateri je stanoval, odhajati v pisarno mirno in zadovoljno. Ulica du Bae ima zelo ozke hodnike, po njih drve neprestano avtobusi in ob deževnem vremenu teče voda po nji v potokih. Na obeh straneh so skromne hišice z vrtovi.

Vsako jutro, predno je prišel do Pont-Royal, se je Henrik ustavil pred trgovino s starinami in si privoščil trideset sekund opazovanja. Ogledoval je pred zaveso iz modre svile stoli iz dobe Ludovika XVI., na okrogli blazini pa čudovito angorsko mačko, svilen kepo iz bele kožuševine, iz katere so štrlela koničasta usesa. Potem se je napotil v ulico des Pyramides, kjer je bila njegova pisarna.

Nekoga dne, ko je obendoval angorsko mačko, je odgrnila roka svleno zaveso in prikazala se je glava dražestne mladenke. Dekle je bilo zelo simpatično. Henrik kar ni mogel odvrniti pogleda od nje. Primerjal je svojo zamaknjeno obrazo z opisovanjem takih občutkov v romanih in brez pomisleka je priznal, da se mu je všeč vnelo.

Imel je navado vračati se iz službe po ulici Solferino. Toda ljubezen premaga tudi navado. Zvečer se je znova napotil v ulico du Bae. Toda zaman se je ustav-

ljal dvakrat dnevno pred ono trgovino, dekle se ni več prikazalo. Menda ni hotela motiti njegovega intimnega kramljanja z angorsko mačko.

Prepričan, da je do ušes zaljubljen, si je vzel fant to reč tako k sreči, da je delu hči trgovke in da ji je ime Bela. Kmalu ga je doletela sreča, da je našel med svojimi prijatelji dekoraterja Rogera Lestanda, ki je zahajal k trgovki. Ta mu je obljubil, da ga predstavi.

Srečali so se nekoga večera za trgovino, kjer je imela trgovka nekak salon iz dobe Directoria. Mati njegove simpatije, gospa Pialou, je sedela v naslanjaču in držala v naročju angorsko mačko, ki je zbežala v trgovino, čim je bila zavesa odstranjena. Hči je stala pri svetilki tako, da se je videla samo polovica njenega obraza. Henrik se je poklonil in obsedel kakor pribit. Bil je namreč po naravi boječ in neroden, posebno v damski družbi. Poslušal je Belo in Rogera Lestanda, ki sta se pogovarjala o luči. Deklečin glas mu je pognal vso kri v glavo. Dolgo so ji ni upal pogledati v obraz. Končno ga je radovednost premagala. Bil je zelo presenečen, kajti Bela še daleč ni bila tako lepa, kakor je mislil. In vendar je bil prepričan, da jo ljubi.

Prava ljubezen pa vedno kljubuje takim prehodnim razočaranjem. Gospa Pialou je ta čas zadremala. Friderik se je nekoliko ojunčil. Pokazal je na klavir v kotu in vprašal v zadregi:

— Ali igrate, gospodična?

— Ne, pač pa pojem. A vi?

— Jaz igram na fagot.

In naenkrat je zardel, kajti prvič v življenju se je zavedel, da je ta instrument nekam smešen. Toda Bela je radostno vzklisknila:

— Imenitno, igrala bova skupaj! Velja?

In moral je drugič zardeti. Ljubezen, radost in zadrega, vse se je poznalo na njegovem obrazu. Jezik se mu je zapletal, ko se ji je zahvaljeval za prijaznost. Ko je odhajal, sam ni prav vedel, kakšne občutke ima. Bil je vesel, da jo bo kmalu zopet videl, obenem ga je bilo pa sram, da njegov prvi nastop ni bil posebno mošt.

Prihajal je čisto. Gospa Pialou je vzela ročno telo, toda komaj se je pripravila k delu, že je zaspala z angorsko mačko v naročju. Bela in Henrik sta igrala. Cel re-

pertoar, vse popevke, vse sentimentalne melodije so prišle na vrsto. Igrala sta Lakme, Mireille, uspavanko iz Jocelyne, vse valčke in vse ginjive pesmi.

Henrik, ki so mu sentimentalne pesmi še bolj razvele sree, je vedel, da bo moral nekoga dne z besedo na dan. Čim je pa pomislil na to, mu je jezik otrpnil in tresel se je od nog do glave. Nekoga večera je hotel pokazati na svojem fagotu posebno ginjivo variacijo in Bela je zamišljeno igrala na klavir. Gospa Pialou je v naslanjaču sladko spal. Henrik je stal pri klavirju in ogledoval dekličin vrat, ki se daleč ni bil lep, toda njemu se je zdel najlepši na svetu. Bela je dvignila glavo in njuni pogledi so se srečali. To jo je presenetilo in zardela je.

— Kaj vam je? — je vprašala.

— Meni? Nie.

Toda takoj se je jezil na svoj odgovor. V glavo mu je šinila misel, da bi šel do dvajset in ko bi odšel, bi spregovoril z njo. In res je začel šteti. Ko je naštel sedemnajst, je globoko vzdihnil:

— Gospodična...

Tisti hip je zažvenketalo razbito steklo. Bela je vstala, gospa Pialou se je zbudila in zakričala. Henrik je obstal kakor vkopan. Angorska mačka je skočila s kolen svoje gospodinje na toaletno mizico, prevrnila je beneško vazo in jo razbila. Henrik je pobiral črepinje. Bela je zapodila mačko, gospa Pialou je znova zaspala. Toda čar je bil proč in Henrik je padlo sree v hlače. Bela ga je vprašala:

— Kaj ste hoteli pravkar reči?

— Ne spominjam se več, — je odgovoril plaho.

Preživel je strašno noč in drugi dan je zopet prišel. To pot je na tistem prigsal, da spregovori z njo. Videl je že vnaprej, da bo imel dovolj poguma. Na pragu je srečal Belo.

— A, vi ste? — je vzklisknila radostno. — Kar naprej.

Odprla je vrata v zadnjo sobo. Pri njeni materi, sedeči v naslanjaču je stal Roger Lestand in se smehljaj. Bela je dejala Henriku:

— Veselo novico imam za vas. Roger je moj ženin.

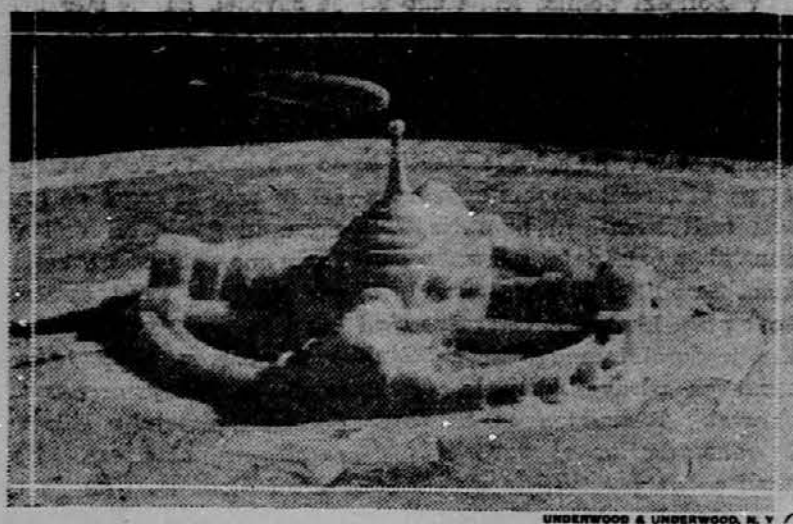
Ni treba preveč sočustvovati z Henrikovo usodo. Bil je prepričan, da je med nesrečnimi najnesrečnejši in da je vsega kriva angorska mačka. Da ni bilo nje, bil se bil oženj z Belo. Pustimo ga v tem prepričanju.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ-
JI SLOVENSKE DNEVNIK
V AMERIKI.

VSEBINA:

Jugoslovanski moti
Koledarski del
Denar, ki dela predsednike
Pes
Deset eksperimentov, ki so pretresli svet
Sovražniki športa v starem veku
Izgnjena Kolombina
Thomas Alva Edison
Pozanka
Nov trijumf Hovskega genija
Sošivni vrt tekmo poletja
Le k
Može, ki kopljejo promet
Trideset let Mozambika
Vročinski rekordi prejšnjih stoletij
Granate iz vsemirja
Ford in njegovi delavci
Mrvi v vinogradu
Zakonsko pravo v Združenih državah
Saj se ne izplaša

OSNUTEK ZA AERODROM

Slika nam predstavlja osnutek zgradbe, ki naj bi služila za pristajanje vošilnih balonov in zrakoplovov. V zgradbi bi bilo prostora za 44 aeroplanov.

Stroge zime in ostri mrazovi.

Jako izredna leta so bila n. pr. je pritišil mraz, ki je odnehal 1186., 1202. in 1328. Drevje je eve do konca februarja 1830. Poledilo je v januarju. Posetniki vrtoev se te zime so bile katastrofalne. Ko so bili v nepopisnem strahu, da bo se je začel led tajati v februarju, sta mesto njih žela nenadni mraz so nastopile velike poplave in iz- in slana, a Bog jim je dal vsega stopivše reke so zahtevale mnogo v izobilju. Želi so mesto v juniju človeških žrtev. Mesta ob Dunaju, in juliju že meseca maja, trgovci v prvi vrsti Dunaj sam, so bila pod pa so imeli že v avgustu. Nadaljne voše. Naslednji ostri zimi sta bili mile zime so bile v letih 1420., 1425. še l. 1839. in l. 1776. Poslednja ima in 1427-28. Strašno kugo, ki se je mnogo skupnosti z letošnjim mrazom.

Središče srednje evropskega mraza je trenutno v Olinu, kjer je padel termometer celih 38 stopinj pod ničlo. Velik mraz je Požunu jih zim. V zgodovini se bere, da 32 stop., in v Admontu 33 stop., sta bili izredno hudi zimi že l. 401. V Trstu so te dni zabeležili izredno in 558. Črno morje je zamrznilo in se ni odtajalo do pomlad. lo. Burja je divjala kakor orkan. Enako huda zima je bila l. 829. in je dosegla brzino 90 km. V Začela se je že v septembru in je trajala čez Veliko noč. Leta 859. je zamrznilo Jadransko morje. Po njem so se vozili s sammi, katere so vlekli konji. V letih 874., 857., 974. in 984. je zapadel sneg že v novembru in črna je trajala tja lo maja. V zgodovinske strog zime l. 1076. je romal cesar Henrik IV. v Canoso in je zamrzoval na dvorišču, ne da bi bil sprejet od papeža, ki ga je proklel. L. 1323. je zamrznilo Jadransko in Baltsko morje. L. 1407 je pritišila zima že za Vse svete in je trajala nepretrgoma 18 nepopisnih mrzlih tednov. Mraz je bil tolik, da je kamenje pokalo. V vodnjakih se je napravil led, reke pa so pod ledeno skorjo maleone usabile. L. 1423. je bilo Vzhodno morje pokrito tako na debelo z ledom, da se je vršil promet od Gdanske na poljski meji do Kodanija kar po njem l. 1658. pa je zamrznilo Baltsko morje tako čvrsto, da je švedski kralj Karel X. korakal s svojo armado, broječo 20 tisoč moških kar o Malega Belta proti Danski.

Trda in brezobzirna zima je bila tudi l. 1709. Nastopila je v decembru in je pritiskala do aprila 1710. Zamrznilo je Jadransko morje in tudi morje pri Calajusu. Srednja Evropa je takrat neznansko trpela. Podobno zimo kakor letos so imeli naši predniki l. 1829. torej natančno pred sto leti. September je bil deževen in vlažen. V oktobru je zapadel sneg, v novembru

in februarju je padel termometer celih 38 stopinj pod ničlo. Velik mraz je Požunu jih zim. V zgodovini se bere, da 32 stop., in v Admontu 33 stop., sta bili izredno hudi zimi že l. 401. V Trstu so te dni zabeležili izredno in 558. Črno morje je zamrznilo in se ni odtajalo do pomlad. lo. Burja je divjala kakor orkan. Enako huda zima je bila l. 829. in je dosegla brzino 90 km. V Začela se je že v septembru in je trajala čez Veliko noč. Leta 859. je zamrznilo Jadransko morje. Po njem so se vozili s sammi, katere so vlekli konji. V letih 874., 857., 974. in 984. je zapadel sneg že v novembru in črna je trajala tja lo maja. V zgodovinske strog zime l. 1076. je romal cesar Henrik IV. v Canoso in je zamrzoval na dvorišču, ne da bi bil sprejet od papeža, ki ga je proklel. L. 1323. je zamrznilo Jadransko in Baltsko morje. L. 1407 je pritišila zima že za Vse svete in je trajala nepretrgoma 18 nepopisnih mrzlih tednov. Mraz je bil tolik, da je kamenje pokalo. V vodnjakih se je napravil led, reke pa so pod ledeno skorjo maleone usabile. L. 1423. je bilo Vzhodno morje pokrito tako na debelo z ledom, da se je vršil promet od Gdanske na poljski meji do Kodanija kar po njem l. 1658. pa je zamrznilo Baltsko morje tako čvrsto, da je švedski kralj Karel X. korakal s svojo armado, broječo 20 tisoč moških kar o Malega Belta proti Danski.

Trda in brezobzirna zima je bila tudi l. 1709. Nastopila je v decembru in je pritiskala do aprila 1710. Zamrznilo je Jadransko morje in tudi morje pri Calajusu. Srednja Evropa je takrat neznansko trpela. Podobno zimo kakor letos so imeli naši predniki l. 1829. torej natančno pred sto leti. September je bil deževen in vlažen. V oktobru je zapadel sneg, v novembru

Eifflov spomenk.

Inženir Eiffel, slavniti zgraditelj pariškega stolpa, dobi v kratkem spomenik, ki bo vreden njegovega imena in dela. Na Martovih poljanah se postavi Eifflu velik spomenik iz marmorja. Delo je že poverjeno nekemu pariškemu kiparju. Pariški listi pišejo obenem ko priobčujejo to vest, da je Eiffel zaslužil pozornost že po težavah, ki jih je moral prebroditi, da je lahko postavil nebotični stolp. Njegov načrt, ki je bil javnosti oznanjen leta 1886 je izzval toliko protestov, da so se dela zavlekla za nad leto dni. Eiffla so v tem času pitili v vsakovrstni priredki, imenovali so ga norea in barbara ter skušali onemogočiti stolp, ki spada danes med sedmero svetovnih čudes. Slednjič pa je Eiffel le zmagal in postavil stolp v treh letih.

Najmočnejša evropska radio-postaja.

Čehoslovaška pošta uprava je naročila v Ameriki dve novi brezžični oddajni napravi, ki jih bo mogoče poslušati na razdaljo 300 km za navašnim kristalnim detektorjem. Praga dobi s tem najmočnejšo oddajno postajo v Evropi, ki bo začela delovati proti koncu leta.

Izpred sovjetskih sodišč.

Komunizem, ki je bil nekada pred sodiščem izkazani za take nesko-ro veroizpoved ruskih mas, si vedneže, da so komaj vedeli, kdo mora danes s trudoma krčiti pot v ogromnih pasivnih masah ruskega kmeta. Pri tem pa je njegov uspeh v kričnem nesorazmerju z ogromnim naporom in uporabljenimi sredstvi. Po desetih letih svoje v-lade sovjeti z resignacijo ugotavljajo da so v nekaterih panogah javnega dela poraženi, v drugih pa kljub vsemu prizadevanju in grandioznim načrtom ne dosegajo željenih uspehov.

Bolj ko vse vesti o razkolu v stranki, so značilni za današnje stanje dogodki, ponavljajoči se na vseh stopnjah ogromne države in dokazujoči, da narod ni sprejel nove doktrine, marveč se nj gove življenje nadaljuje še v nedeji v starih izvoženih kolesekih. Večni nemiri in zlorabe pri vsakotletnem nakupovanju žita in s temi zvezani procesi in kazenske ekspedicije so v sovjetski državi skoro pravilo. Poleg tega pa pronicajo v javnost vesti o antisemitizmu, korupciji porastu nepismenosti in globokem srdu široki mas da komunizma. Sovjetski časopisi obravnavajo te dni tri tipične procese, ki so po svojem značaju popolnoma identični s procesi carske dobi in pričajo, da novi sistem ne leha na isti hboledni, ki so opredeljevali romamovski imperij.

Sodišče v Unam se peča te dni s pojavom samovrance Zmurčikova, ki se je ukrajinskimi kmetom izdajal za velikega kneza Mihajla Alekandroviča, brata zadnjega carja. Kmetje so trumoma sledili samovranci, ki je nastopal pri eer-venih slavnostih v hermelinovem plašču in z plato krono na glavi. Zmurčikov je obetaj ljudem boj proti boljševikom, zato pa so ga kmetje krmlili in bogato zalagali z denarjem. Državna politična uprava GPU, t. j. policijska oblast Sovjetske Unije, je šle po dolgem času in trudu uspešno napraviti konne gibanje in se polastiti samovranega velikega kneza. Na zatečni klopi ž njim sedi tudi 78 kmetov, predsednikov raznih selskih svetov, in listi se ne morejo dovolj nadejati, da je v pravi svetljenem 20. stoletju mogoče kaj tako srečnejšeskega.

Drugi neugodni pojav, ki se ponavlja z obupno monotonijo, so denarne malverzacije, ki jih zagrešijo v vseh državnih uradih sovjetski funkcionarji, izbrani v raznih strankarjev in polizobrazencev. Sodišče v Smolensku je obravnavalo te dni veliko poverbo državnega denarja, ki so jo izvajali sovjetski uradniki Vinogradov, Melnikov in Džavoruk. Stvar je tem bolj zanimiva, ker je državi zvesti uradnik Ambrazij razkril te poverbe že pred letom, pa je revizijska komisija našla vse v redu in Ambrozij je bil kazensko odstavljen s svojega mesta. Časopisi se zopet čudijo, kako pridejo na važna in pravna mesta ljudje, ki ne poznajo nitij najprimitivnejših pravil sovjetskega katekizma. Obtoženi so se

ZAHVALA.

Srečno zahvalo izrekamo tem potom velikemu številu naših prijateljev, ki so nam izkazali toliko tolažbe in pomoči za časa boleznin in smrti dobre soproge in matere

KATARINE JENKO.

ki je umrla v petek, dne 22. februarja.

Pokojna je bila rojena v vas Suha, št. 25, pri Škofji Loki, dne 25. novembra 1876. Odkar je bila omožena, je živela v Škofji Loki, v Karloven št. 30. V Ameriko je prišla v novembru 1920, ter pripeljala seboj svoja dva sina in eno hčer. V početku 1928, je prišla bolhlati, ali ni se smatrala za nevarno bolno do zadnjega meseca. Kmalu nam jo je vzela nemila smrt. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne 24. februarja ob veliki udeležbi prijateljev. Nikdar ne bomo pozabili skupne molitve Oltarnega društva sv. Ane, katerega je bila pokojna članica. Pripadala je tudi k društvu sv. Sreča Marije, št. 68 K. S. K. Jednoti. Članica tega društva izrekamo posebno zahvalo, ker so po-kojno tako lepo sprejeli s cvetlicami v rokah od doma do cerkve sv. Cirila in Metoda, kjer so č. g. Zaploznik opravili cerkvene obrede.

Zahvala tudi vsem darovalcem cvetlic, posebno društvu sv. Sreča Marije, št. 68 K. S. K. J., Mr. in Mrs. Joe Retel, Mr. in Mrs. Peter Berich, Mr. in Mrs. Anton Zavrsnik, Mr. in Mrs. Cyril Jenko, Mr. in Mrs. Frank Ravnikar, Mr. in Mrs. Rok Charu, Mrs. Julia Russold, Mrs. Paul Hribar, John Hafner, Utzinger Motor Co., Utzinger Employees and Salesmen, Rock Springs Motor Co., John Taylor & Allen Kemp, in še velikemu številu drugih.

Pokojo dobro soprogo in mater pa vam priporočamo v molitev.

Naj v miru počiva!

John Jenko, st., soprog.
Nick Jenko, John in Fannie Jenko, John in Katie Ansel, otroci.

KAPITALIZACIJA OBRESTI PO

4 1/2%

S 1. januarjem smo povišali obresti za vloge na —
"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

od 4% na 4 1/2%.

K vlogam se bo pripisalo sedaj 1/2% več obresti na leto od glavnice in tudi od medtem polletno pripisanih povišanih obresti.

Za primer navajamo obrestovanje vloge od \$100.—, da se vidi naraščanje vloge po 4% in po 4 1/2% obresti:

vloženo	4%	4 1/2%
vloga z obrestmi v:	\$100.—	\$100.—
5 letih	\$121.84,	\$124.78,
10 letih	148.40,	155.71,
15 letih	180.80,	194.32,
18 letih	203.54,	221.99.

Glavnica se podvoji po 4% v 18 letih, po 4 1/2% pa v 16 letih. Kdor hoče podvojiti svoj denar, bo dosegel ta cilj 2 leti prej, ko se mu obrestuje vloga po 4 1/2%.

Povišani dohodek za denar je pri nespremenjeni varnosti najboljša inicijativa za redno štedenje. Stalno naraščajoča vloga vam odpira nove vire udobnosti in olajšuje skrbi za bodočnost.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

CITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929

CENA 50 CENTOV

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

VSEBINA:

Iz zgodovine polarnih ekspedicij
Z letalom preko Severnega te-
ra
Bloya blaznaja
Novel in papirnat denar v
Združenih državah
O dednem pravu in zapušči-
skem davku
Ivan Zorman
Kizurcija primitivnih ljudstev
Zavarovanje proti nesreči
Inozemel in lovsko pravo
Žena in mati v zgodovini
Kakšna razlika
Potovanja v Evropo
Cvetke z livače za mlade in
stare
M i
Najvišja postopja sveta
Saljivke in zbadljivke
Koliko prednikov ima vsak
človek

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

20

(Nadaljevanje.)

Zbor surovih glasov se je dvignil in kapitan je planil veselo naprej. Z brezskrbno kretnjo je naročil gostilničarju pijače za vse postopake, kajti kaj so brigali njega stroški? On bo oplenil mesto, predno bo prišel še nadaljni dan ali dva ter nato zbežal iz mesta v kaki kraj ob obali! Smehljaj se je svoji lastni prebrisanosti.

Nato pa so padle njegove oči na plakat, ki je oznanjal nagrado za aretacijo Gaucha.

— Deset tisoč pezov! — jaz moram vzeti tudi te s seboj! — je murmal. — Ustrelim lahko tega psa, predno odidem ter odnesem njegovo truplo Roscosu na kolesju z mulo!

Dvignil je koštrino čašo, da napravi požirek. Neka ženska, kričala od straha, pa je prihitela sedaj noter ter prišla enega gostov za roko.

— Rodriguez! Pojdi domov! Brani svoje otroke in ženo, — je kričala. — Banditi prihajajo! Gauchu bo ubil nas vse!

Kapitan se je pri tem jožno obrnil.

— Prenehaj kričati "Gauchu" na mene, — je rekel. — Gaucha ni v razdalji stotih milj od tukaj. In kadar bo prišel, — bom storil naslednje s tem strahopetnim psom!

Potegnil je svojo sabljo in z negotovim sunkom je zarinil špiro v obraz letaka na bližnjem stebur. Celo ko je storil to, se je dvignila neka glava nad rob okna za njim. Če bi skupina ne osredotočila svojih pogledov na uniformiranega bahača, bi prav lahko videla ciničen smehljaj na prvotnem modelu te okrutne slike.

— Smrt kači pamp! — je zakričal kapitan na debelo. Zopet in zopet je saval s sabljo v papir, ki se ni mogel braniti, dočim se je tropa vagabundov smejala njegovim kretnjam.

— In sedaj bomo pili! — je zakričal častnik. — Smrt in krvniško pentljo za Gaucha!

On ni slišal lahkinih korakov za seboj. Skupina krog njega pa se je umaknila, prevzeta od terora, ko so njih preplašene oči zrlle na smehljajoči se obraz Gaucha samega, v krvi in mesu.

— Ne tako hitro! — je zakričal banditski glavar veselo. — Jaz bom nazdravil samemu sebi dosti boljše kot more kdo drugi!

Iz bil je čašo iz roke kapitana, ko se je slednji prestrašen umaknil. Z enim samim sunkom roke je preobrnil čašo in posode z bare ter zrl navzgor na balkon. Gostilničar je prestal v svojem poskusu, da zbeži.

— Počakaj, mož! Postrezi vsakega v tej hiši s svežo pijačo, na zdravje Gaucha! — se je glasilo kratko povelje. — Napravi hitro, kajti drugače bo nov gost v tej hiši in svež grob na pokopališču!

Z velikim strahom se je mož pokoril. Gauchu je prijazno razdelil čašo, ko so bile napolnjene. Njegova lastna roka je bila edina v hiši, ki se ni tresla. Ko je utaknil največjo čašo v roko bledega kapitana, je dal slednjemu sunek v hrbet, ki mu je skoro razbil kost.

— Pojdi, moj junaški bahač! Imela bova svoj požirek in potem pokazala tem gospodom tukaj, in danemu tam zgoraj, kaj ste pravzaprav mislili storiti s to kačo Gaucha!

Njegovi snežno-beli zobje so se svetili ženskam na balkonu. Dobila so nazaj svojo hladnost ter vrvale njegove poglede s koketnimi pogledi, po načinu razuzdanih žensk.

Dva dučata čaš je bilo dvignjenih visoko v zrak in Gauchu se je priklenil. Zamahnil je z roko, z vso galantno gracijo starodavnega kavalirja, predno se je dotaknil vina s svojima ustinicama.

— Na zdravje Gaucha! Naj dolgo živi ter procvita! — so kričali.

— Na zdravje Gaucha! — je prišel odgovor.

Glas kapitana je bil najglasnejši med vsemi.

— Sedaj bomo videli, kakšne sabljače proizvaja armada Ruiza! — je izjavil bandit ter posegel po zarjaveli sablji, ki je visela na zidu v njegovi bližini.

— Sedaj je vaša prilika, kapitan, da si pridobite nagrado za roparja, bandita in sovražnika vašega gubernija! Kakšen junak boste postali!

Zavzel je svoje stalnice kot spreten duellant ter nameril sabljo v zrak, za prvi udarec.

Kapitan se je obotavljal in da pokrije svojo zbežanost, je popil še nadaljni požirek vina.

— Jaz čakam svojo smrt s terorjem! Prosim vas, da ne podaljšate moje agonije! — je zaklical Gauchu, z migljajem proti balkonu, kjer ga simpatije si je že pridobil. Nadaljni migljaj služabniku pri bari je opravil na dan novo zalogo čaš, dočim je Gauchu izpraznil svojo čašo ter vrgel prazno pod noge kapitana.

Ta gospod je obstal ter nenadno dvignil svojo roko, da pripravi k molku prešerni smeh, ki se je oglašil vsepovsod. Gotovo bi rad prebolet s svojim mečem te razuzdane lopove, če bi ne bilo diabolskega smehljaja na obrazu Gaucha.

— Senzor Gauchu! — je rekel šepetaje. — Jaz ... jaz imam silajno idejo. Ker se nisva sestala že poprej, nisem vedel, da ste kavalir mojega lastnega kova.

Gauchu se je nasmehnil, kajti konica njegove lastne sablje je prišla v neprijetno bližino prsi kapitana.

— Idejo? Jaz nisem vedel, da sploh obstaja ena sama v celi armadi Ruiza! — je odgovoril. — Ven z idejo, predno izrečem tvoje sree!

— Ravno to, senzor Gauchu, — in glas kapitana je postal zopet priazen. — Zakaj bi se ne borila do smrti na kak drugačen način? Kot izzvana stranka imam jaz pravico izbere orožja! ... Dajva videti, kdo more drug drugega prepiti v grob! Tako sedaj!

Oči Gaucha so mežikale.

— To je ena ideja, vredna vojaškega stanu! Jaz moram opustiti za svojo zmoto! Moj gostitelj, bitka steklenice naj se prične!

Odšel je proti bari ter prijel dve veliki čaši, namenjeni drugim gostom. Izpraznil jo je v dušku ter obilno svojimi ustinicami.

— Na smrt! Pojdite, kapitan, ter pokažite, kaj zna častnik! To je prijeten način, kako pasti v zadnje, sladko spanje!

Deveto poglavje.

SVEŽE, MLADE USTNICE.

Veselo banditskega voditelja je bila bolj močna kot pa duh vina. Dovolj slednjega je poteklo preko hrastove mize ter bilo zneženega k damam navzgor, da je izpremenilo pozno popoldne v veselje družinske veseljakov, kot na praznik kakakega svetnika-patrona.

— Kakšen galanten Gauchu! — je šepetala neka črna deklina svoji tovarišici, ko sta gledali preko balkona na družbo spodaj. — Tako čeden kot španski don iz Madrida!

(Dalje prihodnjik.)

Grozna rodbinska tragedija.

V Sofijski bolnici leži težko ranjen zavezel, kaj je storil. Misel, da njen Ljuban Kostov, ki je ustrelil me morilec, ga je tako mučala, da svojo ženo in njenega ljubčka. mu ni bilo nikjer obstanka. Sled-Sam se je ranil na štirih krajih. Njč je sklenil izvršiti samomor. Štirikrat si je po groznem dejanju Razbil je toaletno mizico, v kateri zasadi nož v prsa, toda smrti, ki so bili naboji. Toda nabojev ni nabi ga bila rešila sramote in more-šel in zato je segel po kuhinjskem bitu tudi kazni, ni bilo. Najtežje rano si je prizadejal s četrtim sunkom. Zasadi si je nož 3 cm globoko v prsa. Kostov je mrtvaško bled ko v prsa. Kostov je mrtvaško bled ker je izgubil mnogo krvi. Kljub temu pa zdravniški upajo, da bo okrevl. Razburjen in nervozen je tako, da komaj govori. Novinarji so ga posetili, da zvedo, kako se je odigrala pretresljiva rodbinska tragedija.

Kostov je pripovedoval, da je še v času, ko se je hotel preseliti v Mezlo, ukrenil vse potrebno, da je lahko neovirano prihajal v svojo hišo. Poskrbel je zlasti, da niso se je pa v sredo zvečer vrnil, je našel vrata zaprta. Da bi ju nihče ne iznenadil, sta postavila ženo in njen ljubček k vratom omara. Kostov se je z vso silo zaletel v vrata in omara se je odmaknila. Zaljubljenca sta prestrašeno odskočila. Zalotil ju je in flagrantni. Možu je bilo takoj jasno, da mu je žena nezvesta. Vendar se je pa toliko obvladal, da je stopil v salon, kjer je vrgel čepico in sukno na mizo. Ljubčku svoje žene je zabrusil v obraz, da je lopov. Zapeljivec Vaslij Ljubov si je kmalu opomogel od presenečenja in zakričal na moža, naj drži jezik za zobmi, češ, da ima opraviti z izvršnim pravdnikom. Kostov Ljubova ni poznal. Videl ga je prvič. Njegova nesramnost je vplivala na Ko tova tako, da je pozabil, kaj dela. Planil je iz salona v sosedno sobo, kjer je visela na steni karabinka. Ne reče je hotela, da je bila nabasana. S karabinko se je vrnil v slon in ustrelil najprej Ljubova. Drugo kroglo je pogljal v prso svoji ženi. Kri ga je tako opijanila, da se je znova vrnil k zapeljivcu svoje žene, ležečem v mlazni krvi na tleh, in mu pogljal še eno kroglo v glavo.

Čim je zagledal pred seboj mrtvo ženo in mrtvega zapeljivca, so se besni v njem pomirili. Takoj se

Prvi, ki je prišel po grozni tragediji v stanovanje nesrečnega Kostova, je bil redar Petrov. Spremljali so ga tovariši, kajti prvotno hišo. Poskrbel je zlasti, da niso se je pa v sredo zvečer vrnil, je našel vrata zaprta. Da bi ju nihče ne iznenadil, sta postavila ženo in njen ljubček k vratom omara. Kostov se je z vso silo zaletel v vrata in omara se je odmaknila. Zaljubljenca sta prestrašeno odskočila. Zalotil ju je in flagrantni. Možu je bilo takoj jasno, da mu je žena nezvesta. Vendar se je pa toliko obvladal, da je stopil v salon, kjer je vrgel čepico in sukno na mizo. Ljubčku svoje žene je zabrusil v obraz, da je lopov. Zapeljivec Vaslij Ljubov si je kmalu opomogel od presenečenja in zakričal na moža, naj drži jezik za zobmi, češ, da ima opraviti z izvršnim pravdnikom. Kostov Ljubova ni poznal. Videl ga je prvič. Njegova nesramnost je vplivala na Ko tova tako, da je pozabil, kaj dela. Planil je iz salona v sosedno sobo, kjer je visela na steni karabinka. Ne reče je hotela, da je bila nabasana. S karabinko se je vrnil v slon in ustrelil najprej Ljubova. Drugo kroglo je pogljal v prso svoji ženi. Kri ga je tako opijanila, da se je znova vrnil k zapeljivcu svoje žene, ležečem v mlazni krvi na tleh, in mu pogljal še eno kroglo v glavo.

Služkinja Deša Nedeva je pripovedovala novinarjem, kako se je odigrala tragedija. Kostov je živ sploščka s svojo ženo v najlepši sobi. Ženo in sinčka je zelo ljubil. Hotel se je trajno neseliti v Mez-dri, kjer ima mlin. Tudi žena Ana se je temu odločno uprla. Kmalu so natali v rodbini prepir in žena je dvakrat zbežala k svojim roditeljem. Mož ji je očital, da zanemarija svoje dolžnosti in da mu ni zvesta. Prvi sum, da ima ljubčka in da zaradi njega neče zapustiti Sofije, datira od 21. decembra ko je imela njegova žena god. Takrat je ostal mož doma. Pozno zvečer je zapel telefon in namesto žene je dvignil slušalko on. Čim je znanec zaslišal moški glas, se je takoj umaknil. Čez eno uro je telefon znova zapel. Mož se je vpričo služkinje obrnil k ženi, rekoč:

— Zdi se mi, da bi nekdo rad govoril s teboj, da ti čestita, pa ima vedno smolo, da stopim k telefonu jaz. Čudno je pa, da sem slišal obakrat isti glas.

Kaj se je zgodilo pozneje, služkinja ne ve. Čez tri tedne, ko je bila žena odsotna, je Kostov poklical služkinjo in jo začel spraševati, če kdo v njegovi odsotnosti zahaja k njegovi ženi. Po dolgem oklevanju mu je služkinja priznala, da zahaja h gospe mlad gospod, čigar imena pa ne ve.

Zaljubljenca sta bila zelo previdna. Žena je sprejemala svojega ljubčka samo, če ni bilo moža doma. Vedno je telefonirala v Mezdro in šele, ko se je prepričala, da je mož tam, je odprla ljubčku vrata. Samo usodnega večera, ko se je odigrala tragedija, je običajno previdnost prezrla.

Usodnega dne je bila Ana Kostova povabljen na čajanko k svoji prijateljici. Odgovorila je, da pride malo pozneje. Z ljubčkom je bila pa dogovorjena, da se na čajanki sestane. Po čajanki je povabila ljubčka k sebi. In nesreča je hotela, da ju je mož zasledil in flagrantni.

Obdukcija trupel je pokazala, da so bili vni strelci smrtonosni. Nezvesta žena in njen ljubček sta bila takoj mrtva. Obnem so zdravniki pri obdukciji ugotovili, da se je Ana izneverila svojem možu tik pred smrtjo. To bo igralo veliko vlogo pri obravnavi proti nesrečnemu možu.

Morilec Kostov je zelo inteligenten mož. Bival je delj časa v Parizu in na Kitajskem, kjer je bil uslužben pri gradnji mandžurske železnice. Obvlada več jezikov, med njimi tudi kitajščino. Imel je hišo, ki jo je prodal za 2 milijona levov. Od izkupitka je naložil v banknic 700.000 na ime svoje žene.

ISČE SE REVNA ŽENSKA ali MLADO DEKLE revne družine za hišna opravila pri poštenih slovenskih družini v Clevelandu, O. Prednost imajo premožnejše. Katero veselje priti v to mesto k dobrim ljudem, naj takoj piše za nadaljna pojasnila na: A. L., c/o Mr. Bobek, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (3x 4,5,6)

Kretanje parnikov Shipping News	
7. marca:	Dresden, Bremen, Boulogne Sur Mer
8. marca:	Berengaria, Cherbourg
9. marca:	Cleveland, Hamburg, Cherbourg, New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Roma, Napoli, Genova
13. marca:	President Harding, Cherbourg
14. marca:	Muenchen, Bremen, Paris, Havre (Velikonočni izlet)
15. marca:	Olympic, Cherbourg
16. marca:	Arabic, Cherbourg, Antwerpen, Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Cote Grande, Napoli, Genova
19. marca:	Westphalia, Hamburg
20. marca:	Leviathan, Cherbourg
21. marca:	Presidente Wilson, Cherbourg, Berlin, Bremen
22. marca:	Aquitania, Cherbourg
23. marca:	Deutschland, Hamburg, Cherbourg, Augustus, Napoli, Genova
26. marca:	Columbus, Bremen, Republic, Cherbourg, Bremen
28. marca:	Stuttgart, Bremen, Boulogne Sur Mer, Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
29. marca:	De France, Havre, Berengaria, Cherbourg
30. marca:	Vulcania, Cherbourg, Hamburg, Cherbourg, Penzance, Cherbourg, Antwerpen, Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
26. junija:	Paris, Havre (IZLET)
26. junija:	De France, Havre (IZLET)

COSUNGLINE
NAGLA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO
Veliki parnik na olje
Presidente Wilson
ODPLUJE
21. MARCA in 18. APR.
Ogromna motorna ladja
Vulcania

Odpluje na njeno prihodnje odpluje
30. MAR. in zopet 4. MAJ.
Kot njena posestnina ladja - Saturnus, prekaša vse ladje sveta v zmogljivosti, udobnosti in naglosti ter nudi najboljšo službo v Evropi. Posebne značilnosti in nazaj. Več novosti in vulcania in Saturnus, vključno s plačnimi bazeni v drugem razredu.
HELPS BROS. & CO., Gen. Agenti, 17 Battery Place, New York

Nov ruski kronski pretendent.

Po smrti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča je ostala pokojnikova skupina ruskih monarhistov v emigraciji brez pravega naslednika. Zdaj so razpečali testament, v katerem postavlja Nikolaj Nikolajevič za naslednika in pretendent na ruski prestol svojega 28 let starega sina princea Nikito. Njegovo pretendentstvo je potrčil tudi najvišji ruski monarhistični svet v Parizu. Prince Nikita se nahaja baš sedaj na potovanju skozi ameriške Združene države, in je po poklicu bančni uradnik.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromni parnikih: Paris 14. marca; 5. aprila, De France 29. mar.; 19. apr. France 3. maja; 24. maja.

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijava in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene.

Venčanje katerekoli poročilne agencije

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Zlato in soliter v pamirskem pogorju.

Gorbanov, vodja sovjetsko-ruske in nemške ekspedicije v pamijsko pogorje, javlja, da je ekspedicija v zadnjem času napravila našrt za nove zemljevide pročenih krajev ki se bistveno razlikuje od dosedanjih kart tega ozemlja. Ekspedicija je s posebno natančnostjo proučila ledenike gorovja Tanimasa, ki leži 400 m nad morjem. Zabeležila je 27 novih ledenikov.

V krajih, ki jih je prepotovala, je ekspedicija odkrila tudi zlate žile in najdišča solitra.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vred naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brzojavke.

Tudi nedržavljanl zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnja vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselinskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošlec osebno, bodisi v najbolj New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moše s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote. Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so po 1. junija 1928. leta poročili in pojdenci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ne državljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošenj na ameriškanke vsteje.

SAKSER STATE BANK
65 Cortlandt Street

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

CENA
SAMO
\$1.
(Za Canado \$1.20 s poštino in carino vred.)
Poštino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadoščajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je na tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasi zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne oziirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.